



# МІСЦЕ

ЧАСОПИС ЛЬВІВСЬКОЇ АРХИЄПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

## Папа Франциск – Патріарху Варфоломію: «Немає більше перешкод до євхаристійного спілкування»

30 листопада, у свято святого Андрія Первозваного, наприкінці Святої Меси на стадіоні в Бангі, Папа Франциск звернувся з особливим привітанням і поздоровленням до Патріарха Константинопольського Варфоломія. Папа надіслав також спеціальне послання, яке зачитав у Патріаршій церкві святого Георгія в Фанарі кардинал Курт Кох, який очолює Папську Раду сприяння єдності християн. Як звичайно, він привіз зі собою до Стамбулу делегацію від Святішого Престолу, в рамках традиційного обміну у свято святого Андрія та святих апостолів Петра і Павла, коли до Риму приїжджає делегація від Вселенського Патріархату.

«Звідси, із серця Африки, – сказав Папа Франциск, – я хочу звернутися до любого брата Варфоломія, Вселенського Патріарха, і побажати йому щастя і братерства. Прошу Господа благословити наші братні Церкви». У посланні, адресованому Патріарху Варфоломію, Папа Франциск висловлює «братню любов і духовну близькість» в глибокому спілкуванні віри і любові. «Сьогодні світ вкрай потребує примирення, – пише Папа, – особливо



у світлі тієї кількості крові, яку було пролито в останніх терористичних атаках. Ми можемо супроводжувати жертв нашою молитвою й оновити наше зобов'язання щодо збереження стабільного миру, просуваючи діалог між віросповіданнями».

Святіший Отець підкреслює, що «байдужість і незнання один одного можуть призвести лише до

недовіри і, на жаль, також до конфліктів».

З часу, коли Папа Павло VI і Патріарх Афінагор започаткували шлях до повної єдності, підписавши в 1965 році Спільну католицько-православну декларацію, далеко не всі розбіжності поміж двома Церквами були подолані, констатує Папа. Тим не менш, «після відновлення відносин любові та братерства в душі взаємної довіри, поваги і любові більше немає перешкод до євхаристійного спілкування, яке настане не інакше як через молитву, очищення сердець, діалог та утвердження істини».

Папа висловлює захоплення особливою чуйністю і стараннями Патріарха у справі захисту навколишнього середовища.

Наприкінці послання Папа просить Патріарха Варфоломія і всіх православних віруючих про молитву у зв'язку з Ювілеєм Милосердя, в свою чергу запевняючи у молитвах про успішне проведення тих заходів, які заплановані Православною Церквою в цьому році, зокрема, Всеправославного собору.

Радіо Ватикану

## Всіх опікун і заступник, і всіх терплячих потішитель

*З початком грудня більшість дітей перебуває у піднесеному очікуванні: намагаються бути слухняними, вчать молитви та пісні і натхненно пишуть листи до святого Миколая, просячи про омріяні подарунки. Адже у ніч з 18 на 19 грудня у їхні помешкання завітає Небесний Чудотворець.*

*Однак, чи не надто вузько ми сприймаємо цю постать, зводячи свято лише до гостинців під подушкою, знижок у супермаркетах та різноманітних акцій?.. Ким насправді був святий Миколай за своєю життєвостю, як правильно розповідати про нього дітям та як вшановувати цього святого? – про це у сьогоднішній нашій розмові з отцем Іваном Галімуркою, настоятелем хра-*

*му Святих Ольги і Єлизавети у Львові. – Насамперед, отче Іване, розкажіть, будь ласка, ким був цей святий за життя?*

– Хоча св. Миколай народився у південно-західній області Малої Азії, його вшановують як на Сході, так і на Заході. Цікаво, що Миколая Чудотворця признають не лише християни, але й мусульмани. Це, мабуть, тому, що усе доросле життя св. Миколая було сповнене благодіями та чудесами. Тому Церква й прославляє Миколая Чудотворця як швидкого помічника усім, хто опинився в біді та скорботах. Адже він допомагав потопаючим, визволяв полонених, рятував від смертної кари невинних, зцілював хворих. Зокрема,

завдяки його заступництву люди повертали зір, мову, позбавлялися кульгавості. Крім того, о. Миколай допомагав убогим, дарував їжу голодним, був помічником та заступником тих, хто був у потребі. Він швидко з'являвся там, де потрібна була допомога. І сьогодні він приходиться до тих, кому необхідне його заступництво. Однак визначальним фактором завжди повинна бути віра. Віра у те, що через заступництво св. Миколая Чудотворця Господь подає Свою благодать тим, хто її прагне. Як бачимо, навіть смерть не зупинила його благородних справ, бо й сьогодні багато з тих людей, які звертаються з молитвою до св. о. Миколая, цю благодать отримують.

*(Далі – на 8-й сторінці.)*



Нещодавно в Луцьку відбулась зустріч зі священником-екзорцистом о. Леонідом Григоренком, який є монахом-редемптористом УГКЦ. Принагідно отець Леонід погодився дати інтерв'ю.

## Екзорцист: найголовніший захист від зла – це причащення Святими Тайнами

– Думаю, в першу чергу – через велику кризу віри серед самих священників. В Євангелії зазначено, що це може робити той, хто вірить в Ісуса Христа. Екзорцизм не належить ані до спеціальних харизм, як дехто вважає, ані не є святою Тайною. Він є так званою сакраменталією, тобто звичайним благословенням, яке зверху навіть піддіякон. Я несу таке служіння в юридично легальному форматі з 2005 року, маючи офіційний дозвіл Церкви.

Малий екзорцизм передбачає молитви, аби Господь звільнив даний дім чи особу від зла. Під час Великого екзорцизму священник ім'ям Ісуса Христа звертається напряму до диявола, змушуючи його покинути людину чи людей, родину або дім.

– До подібної теми сучасне суспільство ставиться досить скептично. Скільки людей звертається до Вас за допомогою, наприклад, протягом року?

– Дуже багато. Я їх не рахую і не вітаю кількісний підхід. Коли я був в Івано-Франківську, то 4 роки читав екзорцизм в режимі «нон-стоп». То було страшно! Звертали цілодобово. Скажу, що випадків явних складних опанувань, коли в людині злий дух говорить, шипить, гарчить, погрожує, не було багато. Але чимало зустрічалося форм магії, коли чари впливали на здоров'я, викликали суїцидальні синдроми, і треба було залучати до допомоги терапевтів, психологів та психіатрів, відмолювати цілі родини, оселі, місця роботи. Нині заволодіння темними

силами людських душ дуже поширене; це – епідемія ХХ-ХХІ століть. Тому що, як значає ватиканський документ «Церква і демонологія», на зміну більшовизму і комунізму в Європу ввійшов сатанізм. Людина, яка зматеріалізована, затеїзована, закрита на природний Божий світ, все одно генетично потребує контакту з надприродним світом і шукає його в окультизмі. Неоязичництво становить підґрунтя для впливу злого духа, або є його результатом. Це не складний термін і означає створення ідолів, поклоніння пристрастям й гріхам, новітнім технологіям, своєму «я», різним захопленням. При тому йдеться про людей,

які були охрищені, миропомазані, воцерковлені, але в своїх серцях ставлять вище Пресвятої Трійці щось інше (гроші, роботу, здоров'я, кар'єру, владу, хобі) і присвячують себе цілком таким речам.

*(Далі – на 10-й сторінці.)*



– Розкажіть, будь ласка, що таке екзорцизм і які обов'язки це звання покладає на Вас?

– Це одне зі звичайних служінь потребує людям, яке повинен зрештовувати кожен священник у Христовій Церкві, виконуючи заповідь Христа: «Ідіть навчайте», «Ідіть оздоровляйте», «Ідіть виганяйте бісів». Екзорцизм в перекладі з латини означає «звільняти».

– Чому тоді не всі священники цим займаються?

ГРУДЕНЬ •  
2015 РОКУ БОЖОГО  
• ЧИСЛО •  
118 / 10



### Кількома рядками

#### ВИСОКА ВІДЗНАКА ДЛЯ СВЯЩЕНИКА

Львівська обласна рада нагородила відзнакою, з врученням нагрудного знака, о. Степана Суса, синкела у справах капеланства Львівської архієпархії та настоятеля Гарнізонного храму свв. апп. Петра і Павла. Відзнаку о. Степану Сусу вручено «за жертвовну працю в утвердженні християнської етики і моралі, патріотичне виховання молодого покоління та активну участь у соціальному проєкті «Мій тато захищає Україну!». Нагороду військовому капелану вручив голова облради Петро Колодій.

*Редакція нашої газети щиро вітає о. Степана і бажає подальшої плідної праці у помноженні Божої слави!*

#### ВІЙСЬКОВИКИ УРОЧИСТО ВІДЗНАЧИЛИ 10-У РІЧНИЦЮ ОСВЯЧЕННЯ СВОГО ХРАМУ

З нагоди 10-ї річниці освячення храму Архистратига Михаїла Національної академії сухопутних військ ім. гетьмана Петра Сагайдачного до курсантів завітав високий гість – Високопреосвященний владика Ігор, Архієпископ та Митрополит Львівський. Тут, у співслужінні Преосвященного владика Богдана, єпископа-помічника Стрийської єпархії, кир Ігор звершив Божественну Літургію.

У своїй проповіді Митрополит Ігор наголосив: «Ми пишаємося нашими сміливими вояками, які готові покласти своє життя за кращу долю своїх співвітчизників. Дякуємо командному та навчальному складу Національної академії сухопутних військ у Львові, які уже виховали плеяду офіцерів та сержантів, героїв України, які до останньої краплі крові захищали й готові захищати своїх краян та кордони Батьківщини».

По завершенні молитви військова спільнота висловила слова вдячності архиєреям та нагородила відзнаками за заслуги перед академією. Завершився пастирський візит молитвою «Боже великий, єдиний», архиєрейським благословенням та спільною світлиною на згадку про ці відвідини.

#### ДУХОВНІ ВПРАВИ ДЛЯ НЕЧУЮЧИХ

Високопреосвященний Митрополит Ігор відвідав підсумковий дводенний семінар «Лідерства глухих у Церкві» і «Розвитку культури глухих у Церкві», що відбувся нещодавно в смт Брюховичі. Цей захід був організований Центром душпастирства осіб з вадами слуху «Надія» і відділом соціальних питань Патріаршої курії УГКЦ, задля створення активного середовища обміну інформацією між спільнотами осіб із вадами слуху в Церкві. До участі зголосилися представники львівської, бродівської, дрогибицької і тернопільської спільнот, що активно задіяні до церковного життя.

Серед тем, які обговорювали учасники, були відповідальність, смирення і наслідування особи Христа у спільноті. Провідник семінару – салезіянин о. Олександр Михалусь – постійно наголошував на особистій переміні в житті кожного, хто покликається до церковного служіння і поширення Євангелія.

У перерві між вправами по скайпу приєднався Мартін Артеро Санчес зі спільноти нечуючих м. Валенсія (Іспанія), який цікавиться проведенням такого вишколу. Мартін є розробником катехитичних комп'ютерних курсів з біблійним підтекстом для їх поширення серед нечуючих католиків Європи.

о. Олег ЛАЗУРКЕВИЧ,  
директор ЦДОВС «Надія» УГКЦ



У день празника Архистратига Михаїла Високопреосвященний владика Ігор, Архієпископ і Митрополит Львівський, відвідав з пастирським

## Подружні пари відновили свої обіти

В Архикатедральному соборі святого Юра відбулися реколекції для подружніх пар. Реколекції провів голова Комісії у справах родини Львівської архієпархії о. Тарас Фітьо, який разом із присутніми учасниками розважав над темою: «Гідність християнського подружжя».

Подружні пари прослухали науки про подружжя як велику тайну Христа і Церкви, про покликання чоловіка і дружини до подружнього життя, а також мали можливість поспілкуватися у дружній та невимушеній атмосфері. З нагоди вислуханих реколекцій кожна подружня пара отримала пам'ятний образок.

Завершилися реколекції Чином відновлення



Гарнізонний храм святих апостолів Петра і Павла відвідала делегація Євросоюзу на чолі з Комісаром з питань розширення та політики сусідства Йоханнесом Ханом. Шановних гостей супроводжували голова Представництва Європейського Союзу в Україні Ян Тадеуш Томбінський, представник МЗС України у Львові В'ячеслав

## Дияконат отримав поповнення від Митрополита

В останню неділю листопада в Архикатедральному соборі святого Юра Високопреосвященний владика Ігор, Архієпископ і Митрополит Львівський, звершив Божественну Літургію та Чин поставлення у диякони піддиякона Романа Янчука.

У своїй проповіді Митрополит повчив присутніх: «Господь шанує волю людини, але



## Митрополит Ігор з пастирським візитом відвідав с. Жирівка

візитом парафію Архистратига Михаїла с. Жирівка Сокільницького протопресвітерату.

З проханням про архиєрейське благословення і щирими привітаннями Митрополита зустрічали парафіяльна спільнота зі своїм адміністратором о. Юрієм Нецьком та запрошеними священиками.

Митрополит Ігор звершив у храмі Архиєрейську Божественну Літургію та виголосив проповідь. Завершився пастирський візит епископа словами вдячності вірних, архиєрейським благословенням та спільною світлиною на згадку про ці відвідини.



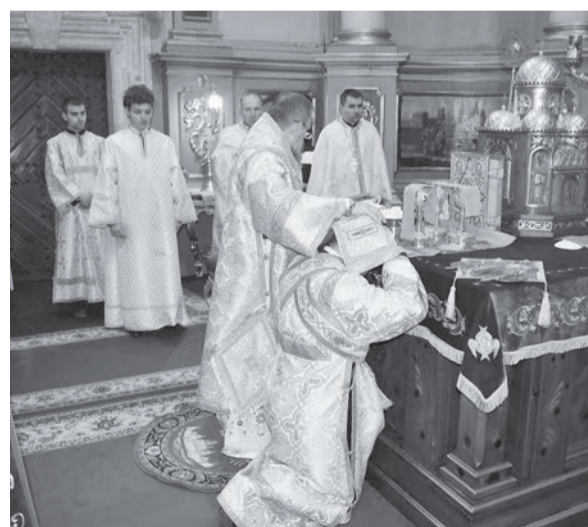
подружніх обітниць перед Чудотворною іконою Теребовлянської Матері Божої. Слід відзначити, що подібні реколекційні зустрічі позитивно впливають на духовне відродження подружніх пар та надають їм можливість зміцнювати свої стосунки.

## Поважна делегація із Євросоюзу відвідала Гарнізонний храм

Войнаровський, міський голова Львова Андрій Садовий та інші члени делегації.

Настоятель Гарнізонного храму о. Степан Сус ознайомив делегацію ЄС з історією храму і розповів про його важливу місію під час Революції Гідності та в час проведення АТО на сході України. Деяко згодом високі гості вшанували пам'ять Героїв Небесної Сотні та Героїв України – військовослужбовців, що віддали своє життя під час проведення АТО.

На завершення візиту о. Степан Сус подарував Комісару пам'ятні сувеніри про храм, а також диск українського літургійного співу «С нами Бог».



також запитає у свій час за невлавистий прояв її сваволі. Якщо хтось бажає йти за Христом, хай слідує поставленій Богом умові; якщо ж не бажає – має право не приймати цієї умови. Але Господь пропонує нам умови життя, бо Він відкупив нас від смерті Своєю дорогоцінною кров'ю».

По завершенні Божественної Літургії Митрополит Ігор привітав новопоставленого диякона, уділивши своє архиєрейське благословення. Відтак бажаючі стали до спільної світлини з новопоставленим дияконом і з присутніми священнослужителями.



## Миряни Львівської архієпархії з'їхалися на свій Форум

Форум розпочався із Божественної Літургії, яку звершив Преосвящений владика Венедикт, єпископ-помічник Львівської архієпархії. У своїй проповіді архиєрей звернувся до присутніх словами: «Бог вірить, що ми можемо робити щось доброго у цьому світі. Кожен із нас має щось особливе, це правда. Бог дав мені ті чи інші таланти, але дав ті таланти не для того, щоб я собі служив і здобував собі славу на землі. Господь бажає, щоб тими талантами, які Він дав мені, я здобував собі скарби у небі».

По завершенні молитви розпочалася дискусія, на якій було презентовано понад 10 різних мирянських спільнот Львівської архієпархії. Презентації були дуже промовисті, цікаві і повчальні.



В останню неділю листопада у приміщенні актового залу Львівської духовної семінарії Святого Духа, що на вул. Хуторівка, відбувся Форум мирянських організацій Львівської архієпархії, який організувала комісія у справах мирян. До участі у Форумі було запрошено активних мирян та спільноти, які зорганізовані при парафіях Львівської архієпархії.

## Святе Таїнство Хрищення на полігоні

Солдат строкової служби ЗСУ прийняв святу Тайну Хрищення. Ця подія відбулася у 184-му навчальному центрі Національної академії сухопутних військ ім. гетьмана Петра Сагайдачного, який діє на території Яворівського полігону. Таїнства Хрищення та Миропомазання звершили військові капелани в часі Божественної Літургії. Новоохрищений прийняв ім'я Валентин, дане йому при народженні. Належить відзначити, що на спільній Божественній Літургії захисники України чисельно приступили до Святих Тайн Покаяння та Євхаристії.

На пам'ятку душпастирі подарували новоохрищеному Валентинові хрестик, вервицю та молитовник «Прийдіте поклонімся», а о. Юрій побажав в кожну хвилину свого життя слідувати за Христом та опиратися завжди на Бога. А по завершенні богослужіння кожен із солдат та капеланів радо вітав



Валентина у рядах «воїнів Христа».

Також військові душпастирі вже традиційно провели із солдатами духовні бесіди у ротях. Наші оборонці мали нагоду поспілкуватись із капеланами, почути відповіді на питання, які їх цікавили, адже зустрічі відбувались у форматі діалогу. Крім того, священники відвідали інші військові поселення на Яворівському полігоні, де також провели для солдатів строкової служби та мобілізованих військових духовні бесіди.

## Вшанували преподобну Йосафату Гордашевську

що на вул. Пасічній у Львові, Преосвящений владика Венедикт, єпископ-помічник Львівської архієпархії, звершив Божественну Літургію та виголосив проповідь. У своєму слові архиєрей заохотив сестер не боятися повністю віддати своє життя Богові, як це зробила блаженна Йосафата.

У монастирській каплиці були виставлені мощі преподобної Йосафати для усіх, хто бажав прийти і помолитися. У всіх моліннях до преподобної Йосафати

брала участь с. Тереза Слота, Генеральна Настоятелька Згромадження, яка зараз здійснює візитацію монастирів сестер-служебниць в Україні.

Варто нагадати, що преподобна Йосафата є особливою покровителькою для родин, які не мають дітей. Через молитву за її посередництвом кілька родин вже вимолити у Бога дар батьківства, а тому зі своїми діточками також прийшли подякувати преподобній Йосафаті.



20 листопада, у день пам'яті преподобної матері Йосафати Гордашевської, в каплиці Провінційного дому сестер-служебниць,

## Гарна обновка для старовинного храму

Цього року парафіяльна спільнота с. Мала Вільшанка, що на Золочівщині, святкує 90 років свого храму, який носить ім'я Архистратига Михаїла. Як свідчать селяни, цей храм до села було перенесено у 1925 році з с. Соколівка, що в Буському районі. З нагоди цього ювілею до місцевих парохіян завітав Преосвящений владика Венедикт, єпископ-помічник Львівської архієпархії.

Тут, у храмі, у співслужінні адміністратора храму о. Остапа Гнатива, декана Глинянського протопресвітерату о. Володимира Савчинського та запрошених священників, архиєрей звершив Божественну Літургію та виголосив проповідь. Перед початком Літургії владика Венедикт освятив намісні ікони, які, в стилі школи І.Рутковича, були написані в іконописній майстерні при Львівській архієпархії.



Завершився пастирський візит єпископа словами вдячності вірних, молитвою «Боже великий, єдиний» та архиєрейським благословенням.

За повідомленням Галини ГНАТІВ

**ЗРОСТАТИ ДУХОВНО ДОПОМАГАЮТЬ У ШКОЛІ**  
У Школі духовності та євангелізації Львівської архієпархії відбулася традиційна зустріч її учасників, яка проходила у приміщенні монастиря св. Альфонса, що у Львові на вул. Замарстинівській. Розпочалася вона Божественною Літургією, після якої усі учасники змогли застановитися на тему «Покликання до святості життя», яку представив протоігумен отців-редемтористів о. Андрій Рак. У своїй проповіді священник поділився цікавими і змістовними думками щодо покликань.

По завершенні зустрічі нові учасники школи мали можливість відвідати музей блаженного Миколая Чернецького та ознайомитися з історією згромадження отців-редемтористів.

На запитання зацікавлених організатори Школи повідомляють, що до участі запрошують усіх, хто бажає стати учасниками цікавих роздумів на євангельські теми. Наступна зустріч відбудеться 25-27 грудня 2015 року за адресою: м. Львів, вул. Замарстинівська, 225 (тел.: 0679507391, п. Віра Ценгелевич).

### БУТИ ВІДПОВІДАЛЬНИМ ЗА КОЖНЕ СТВОРІННЯ

Для працівників пасторального відділу Курії Львівської архієпархії та БО «Фундація духовного відродження» референтурою з питань екології у Шевченківському гаю було організовано «круглий стіл». Завдяки о. Миколі Пришляку, еко-референту Львівської архієпархії, учасники цього заходу мали можливість послухати доповіді о. Володимира Містермана (заступника голови Бюро УГКЦ з питань екології), Любові Горбань (наукового співробітника ПЗ «Розточчя»), Ірини Личенко (доктора юридичних наук), Андрія Галушка (начальника управління екології та благоустрою Львівської міської ради).

Учасники погодились із думкою, що через низький рівень екологічної культури у нашому суспільстві питання екології має бути пріоритетним напрямком в діяльності структур архієпархії, бо кожен з нас є відповідальним за кожне створіння, оскільки воно є створінням Божим.

Повідомив о. Павло ЦВЬОК,  
синкел у справах мирян

### УКРАЇНСЬКІ КАНОНІСТИ ПЕРЕЙМАЮТЬ ДОСВІД ТРИБУНАЛУ РИМСЬКОЇ РОТИ

У Реколекційно-відпочинковому центрі Львівської архієпархії, що у смт Брюховичі, з благословення і за участі Генерального керівника управління справедливості УГКЦ Митрополита Ігоря та завдяки співпраці з Деканом Трибуналу Римської Роти відбувся міжнародний навчально-формаційний семінар для працівників церковних трибуналів Української Греко-Католицької Церкви та Римо-Католицької Церкви. У цьому заході взяли участь представники усіх структур церковного судочинства України. Серед гостей – судові вікарії та працівники трибуналів Пряшівської греко-католицької архієпархії (Словаччина) та Перемисько-Варшавської Митрополії УГКЦ (Польща).

Головний доповідач – монс. Гжегож Ерлебах, суддя Трибуналу Римської Роти, який представив українським каноністам основні нововведення, запроваджені нещодавно Папою Франциском «Апостольськими листами». Документи стосуються провадження процесу визнання недійсності подружжя і набувають чинності вже 8 грудня 2015 року.

Крім іншого, українські каноністи мали можливість поглибити свої знання також стосовно діючого законодавства та ближче познайомитися з судовою практикою Трибуналу Римської Роти. Важливим моментом стала дискусія, можливість задати питання, отримати фахову і вичерпну відповідь щодо практичних питань ведення процесу.

Необхідно зауважити, що Українська Церква стала однією з перших, де проведено подібного роду навчально-формаційний захід після оприлюднення нових процесуальних норм.

Повідомив Андрій ХАНАС,  
суддя Трибуналу Львівської Митрополії УГКЦ



УПОКОЇВСЯ У БОЗІ АДМІНІСТРАТОР  
ПАРАФІЇ ПРП. ПАРАСКЕВІЇ У С. ЗУБРА

На 74-му році життя і 25-му священничого служіння упокоївся у Бозі адміністратор парафії преп. Параскевії у с. Зубра,

митрофорний протоієрей  
Миколай Кузьмич.

Вічна йому пам'ять!



## Папа зустрівся з Президентом України

ЦЕРКВА ІНІЦІУЄ БОРОТЬБУ З КОРУПЦІЄЮ  
Синод Єпископів Києво-Галицького Верховного Архієпископства, чергова сесія якого відбулася 24-25 листопада, визнав суспільну недугу корупції гріхом, відповідальність за який є особистою. Тому владики УГКЦ вирішили ініціювати створення загальноцерковного руху протидії цьому гріхові, сформувавши відповідну робочу групу. Її першим завданням є опрацювання програми душпастирства у сфері протидії корупції.

Питання протидії корупції було головною темою цієї сесії Синоду. Аналізуючи витоки цієї суспільної недуги, члени Синоду заслухали доповідь про суспільні очікування від Церкви щодо подолання корупції в Україні, яку виголосив президент Інституту релігії та суспільства і проректор з питань призначення та місії УКУ Мирослав Маринович, а також доповідь про практичні заходи щодо подолання корупції, яку виголосив координатор Національного руху «Ні хабарництву! Я не беру і не даю хабарів» Сергій Гула.

Синод Верховного Архієпископства висловив підтримку всім громадським організаціям та ініціативам, які борються зі суспільною хворобою корупції. Синод заохочує вірних УГКЦ долучити молитву за зцілення від гріха корупції до молитов у щомісячний день молитви за зцілення uzалежених та їхніх рідних.

### Річниця Голодомору

УКРАЇНЦІ В ПОРТУГАЛІЇ ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ ЖЕРТВ ГОЛОДОМОРІВ В УКРАЇНІ

28 листопада, в день пам'яті жертв Голодоморів в Україні, на центральній площі Лісабона (Португалія) відбувся багатолюдний мітинг-реквієм, який продовжився мирною ходою до церкви св. Антонія, де о. Микола Ярема, ЧСВВ, відправив панахиду за померлими.

Промовці на мітингу-реквіємі закликали українців продовжувати поширювати інформацію про страшні голодомори в Україні серед португальців з метою визнання парламентом Португалії Голодомору 1932-1933 років актом геноциду проти українців (нагадаємо, що у 2010 році соціалістична більшість у португальському парламенті відхилила таке прохання українців, посилаючись на недостатність інформації і доказів).

Відома поетеса Оксана Максимішин-Корабель зворушила присутніх своїм новим твором, присвяченим пам'яті жертв Голодоморів – «Лише одна свічка горить цілу ніч». Приємно було чути від португальців та випадкових туристів слова підтримки Україні під час мирної ходи центральними вулицями старого Лісабона.

УКРАЇНЦІ В РИМІ ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ ЖЕРТВ ГОЛОДОМОРУ

29 листопада у соборі Святої Софії в Римі відбулися поминальні заходи та вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 рр. Поминальний день розпочався в соборі Божественною Літургією, після якої українська спільнота, за участю своїх італійських друзів, спільно молилася панахиду за жертв Голодомору.

Відтак молодіжна спільнота собору провела літературне віче пам'яті українською та італійською мовами, вшанувавши пам'ять жертв трагедії українського народу в минулому столітті. Після хвилини мовчання представники духовенства, дипломатичних відомств та всі присутні запалили свічку пам'яті перед скульптурою трьох ангелів на території храму.

Важливою частиною заходів була презентація книги відомого італійського історика, знавця історії Східної Європи Етторе Чіннелла «Україна. Забути геноцид 1932-1933 рр.». Книга побачила світ цього року й написана італійською мовою. Презентували видання посол України при Апостольській Столиці Тетяна Іжевська, професор Американського університету в Римі Федеріко Арджінтьєрі та сам автор книги.

Окрім чисельно присутньої української громади, учасниками заходу були міністр освіти та науки України Сергій Квіт, Посол України в Італійській Республіці Євген Перелігін, Посол України при Апостольській Столиці Тетяна Іжевська, представники монашеских чинів та згромаджень, українських спільнот та організацій.

Прес-служба товариства «Свята Софія»

20 листопада Святіший Отець Франциск прийняв на аудієнції Президента України Петра Порошенка. Під час зустрічі обговорювалися питання війни на Донбасі та роль Церкви у суспільстві. Про свої враження від цієї зустрічі Президент написав у своїй сторінці у соцмережах. «Дуже зворушлива зустріч з Папою Франциском. Він запевнив мене, що ніколи не забуває про Україну і молиться за мир в нашій державі», – написано у повідомленні. «Я попросив Папу щодо завершення беатифікації Митрополита Андрея Шептицького, а також і розпочати цю процедуру щодо єпископа Степана Чміля, який був духовним наставником Папи в Аргентині. Запросив Його Святість відвідати Україну і Він запрошення прийняв», – зазначено на фб-акаунті Президента.

На закінчення зустрічі Папа Франциск та Петро Порошенко обмінялися подарунками. Папа подарував Президентові України бронзовий, вручну відполірований медальйон, який представляє розколоту надвоє скелю, з'єднану оливковою гілкою. Гілка наполегливо пробивається крізь тріщину, шукаючи будь-якого мож-



Наприкінці листопада в міській бібліотеці м. Боярка відбувся урочистий захід до 150-річчя від дня народження митрополита Андрея Шептицького. У заході взяли участь учні Боярської ЗОШ № 3 та місцева греко-католицька громада. Організатором події стали адміністратор місцевої парафії св.

## Високе визнання для львівського священика

24 листопада спеціалізована вчена рада Факультету права, канонічного права і адміністрації Люблінського католицького університету Івана Павла II (ЛКУ) в Польщі затвердила підсумкове рішення спеціалізованої комісії щодо захисту докторської дисертації о. Сергія Стесенка, надавши йому науковий ступінь «Доктор правничих наук» за спеціалізацією «Канонічне право». Це вперше випускникові УКУ присвоюється такий науковий ступінь.

За висловом голови спеціалізованої комісії о. проф. д-ра П.Станіша, декана згаданого факультету, захист відбувся на високому науковому рівні, засвідчивши багатолітню належну дослідну

діяльність докторанта, і відтак у підсумковому рішенні члени комісії були одностайні щодо найвищої оцінки проведеного докторантом публічного захисту.

Тема дисертації – «Правовий статус і діяльність на прикладі Української Греко-Католицької Церкви», – представляє інституцію єпархіального собору, як органу, що допомагає єпархіальному єпископові у керуванні єпархії. Праця складається з чотирьох розділів, кожен з яких відзначається новизною у дослідженні проблематики.

Відповідно до чинного законодавства Республіки Польщі, надання наукових та вчених ступенів повноважними органами акреди-

## У Яремчі увіковічили Героїв Небесної Сотні

22 листопада в селі Дора, що адміністративно належить до міста Яремче, здійснили освячення пам'ятного монумента в честь Героїв Небесної Сотні, а також освячення відновленого хреста, що був встановлений як подяка Богові за скасування панщини.

З огляду на ці події до свого рідного села прибув і Правлячий архиєрей Коломийсько-Чернівецької єпархії владика Василій (Івасюк). Спочатку у місцевому храмі Чуда Архистратига Михаїла єпарх у співслужінні пароха о. Івана Лейб'юка та декана Яремчанського о. Петра Голінея звершив Божественну Літургію та виголосив проповідь, у якій



ливого простору, щоб відновити розбиту єдність. Це метафора щодо обов'язку кожної держави та людини будувати культуру миру: «Шукаючи те, що єднає, щоб подолати те, що роз'єднує».

Святіший Отець також подарував ексклюзивні видання енцикліки «Laudato si'» та Апостольську ад'ортацію «Evangelii Gaudium».

Зі свого боку Президент подарував Папі скульптуру «Ангел» – витвір українських майстрів, виготовлений із гутного скла та бурштину. Скульптура представляє Ангела – Божого посланця, який несе мир у кожному домівку й нагадує основні життєві цінності: Боже благословення, сім'я, праця й мирне небо над головою.

За матеріалами інтернет-видань

## На Київщині урочисто святкували ювілей митрополита Андрея

Теодора Тирона УГКЦ о. Павло Локоть, дирекція міської бібліотеки та Український інститут національної пам'яті.

Молоді активісти розповіли присутнім біографію та широко представили діяльність митрополита, а священник наголосив на духовній спадщині та підкреслив важливість наслідування прикладу Великого Праведника українського народу.

З нагоди такої події місцева парафія УГКЦ подарувала бібліотеці добірку книжок про митрополита Шептицького, а згодом усі присутні переглянули фільм про митрополита «Благословляю і молюсь».

Вартує уваги і те, що учасником цього заходу була заступник міського голови Боярки Тетяна Кочкова.



тованих вищих навчальних закладів супроводжуються переказом документального підтвердження до Міністерства науки і вищої освіти Польщі для занесення у державний реєстр, після чого влада університету видає відповідній особі необхідні документи.

*Редакція нашої газети щиро вітає о. Сергія з цим досягненням і бажає успішного його втілення для добра нашої Церкви.*

навчав про наслідки згрішення. Опісля процесійною ходою всі вирушили до зазначених монументів, які є спомином буремного історичного минулого та сьогодення. Владика Василій здійснив освячення стели пам'яті Небесній Сотні, а також відновленого хреста, який було встановлено з нагоди скасування панщини.

Біля освяченої стели героям сучасності владика Василій розповів про значення свободи та її справжнє розуміння – в першу чергу як відповідальності за свій вибір. Патріотичні промови виголосили і представники місцевої влади.

о. В.Перцович, прес-секретар єпархії



## Українці Франції відзначили річницю Голодомору Літургією в Нотр-Дам де Парі

«Злобу світу не побороємо ще більшою зброєю – хоча й вона потрібна, щоб боронитися від ворогів. Злобу світу побороємо, коли молитимемося за навернення ворогів. Злобу світу побороємо нашим свідченням християнського життя і милосердя», – зазначив у проповіді під час Літургії в соборі Паризької Богоматері єпископ Лондонської єпархії Української Греко-Католицької Церкви владика Гліб (Лончина). Саме він очолював Поминальну Літургію за жертви Голодомору, яка традиційно відбувається в Нотр-Дамі. Співслужили з ним владика Борис (Гудзяк), єпарх Паризький, владика П'єр Пікан, єпископ-емерит Бає та Лізьє, та священники УГКЦ. На богослуженні був присутній Надзвичайний та Повноважний посол України у Франції Олег Шамшур.



Відзначення річниці Голодомору для українців Франції – це не лише нагода згадати про жертви цього геноциду, але й розповісти про минулі й теперішні події в Україні французам і світові. Саме тому символічне значення має покладення квітів до Триумфальної арки та Літургії в Нотр-Дам де Парі, де її учасниками були українці, французи і численні туристи, що відвідують собор.

Прес-служба Паризької єпархії Святого Володимира Великого

## У Полтаві відбулися Дні митрополита Андрея Шептицького

міста. У програмі мистецько-культурного заходу лунали виступи представників державної влади, церковних ієрархів, громадських діячів. У мистецько-культурному заході також взяли участь владика Ігор (Ісиченко), Архієпископ Харківський і Полтавський (УАПЦ), владика Федір (Бубнюк), Архієпископ Полтавський і Кременчуцький УПЦ (КП), представники духовенства, громадськості, ЗМІ та державної влади.

Начальник управління культури Геннадій Фасій, подякувавши духовенству УГКЦ за працю на Полтавщині, вручив о. Юрію Кролевському, пароху парафії Пресвятої Трійці УГКЦ в м. Полтава, грамоту Полтавської облдержадміністрації за значний внесок у розвиток культури і духовності Полтавської громади, активну роботу з патріотичного виховання молоді.

Прес-служба парафії Пресвятої Трійці УГКЦ в Полтаві



храмове свято за спільним чаєм та солодощами.

Під час відправи було ввімкнено електроенергію, та одразу ж вимкнено, тільки-но завершилося святкування. З огляду на ситуацію, що склалася з енергопостачанням до Криму, така ситуація може сприйматися як справжнє Боже чудо.

Прес-служба Одеського екзархату



## Річниця Голодомору

У СКАДОВСЬКУ ВШАНУВАЛИ ЖЕРТВ ГОЛОДОМОРУ  
«Голодомор... Його жертви... Знищення українських синів і дочок – ця тема найбільш болюча з усіх, яких торкаєшся, вдивляючись у ті страшні роки». Саме такі слова лунали у м. Скадовську на Херсонщині, де відбувся жалобний захід. Священники Скадовського деканату разом з о.-деканом Володимиром Цяпкою та представниками інших конфесій помолитися за упокійну панахиду. Кожен присутній мав можливість запалити свічку пам'яті і скласти свої молитви за мільйони жертв страшного геноциду українського народу.

Звертаючись до присутніх, о. Цяпка наголосив: «Вшанувати пам'ять невинних людей – це той мінімум, який ми, сучасні українці, маємо зробити не тільки для мільйонів загиблих, але і задля наших дітей, які повинні завжди пам'ятати про ті страшні часи й робити все, щоб подібне ніколи не повторилося».

## НА МИКОЛАЇВЩИНІ МОЛИЛИСЯ ЗА ЖЕРТВ ГОЛОДОМОРУ

У Поминальну суботу 28 листопада о. Ігор Ворона, настоятель храму Всіх Святих українського народу УГКЦ м. Южноукраїнська, разом із парафіянами та волонтерами товариства «Мирне небо» запалили свічку пам'яті і помолитися поминальну панахиду за жертвами Голодоморів українського народу біля пам'ятника «Скорботний ангел».

«1933-й рік – найчорніший час в історії України. Жахливо навіть через роки ступати болючими стежками страшної трагедії, яка розігралася на благословенній землі квітучого українського краю. Досі не віриться, що тут раптово зник хліб і люди залишилися без зернини. І це – в урожайний 1932-й рік. Пухли від голоду старі й малі, вимирали родини і цілі села. Це був справжній голодомор, організований комуністичною партією та її керівництвом на чолі зі Сталіним». Священик ствердив: «Голодомор, який відбувся в минулому столітті, ніколи не стане для нас лише епізодом історії. Бо ми не можемо забути, не маємо права забувати трагедії нашого народу».

Прес-служба Одеського екзархату

## У ХАРКОВІ ВШАНУВАЛИ ЗАГИБЛИХ ВІД ГОЛОДОМОРУ

28 листопада священники Харківського екзархату УГКЦ о. Микола Семенович, о. Сергій Коваль, о. Ігор Табака, священники Харківсько-Запорізької дієцезії РКЦ, зокрема о. Григорій Семенов, священники Харківсько-Полтавської єпархії УАПЦ о. Віталій Зубак, о. Павло Куц, від УАПЦ КП – єпископ Митрофан (Бутинський) та о. Віктор Марінчак взяли участь у міжконфесійній панахиді за жертв Голодомору. У Молодіжному парку у Харкові, біля першого в Україні хреста жертвам Голодомору, зібралися духовенство, віруючі різних Церков, представники влади, щоб разом помолитися і запалити свічку пам'яті.

Також вірні нашого екзархату взяли участь у заходах зі вшанування жертв Голодомору у Меморіалі пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 рр., що в П'ятихатках, а також виклали свічки у вигляді хреста та помолитися за душі померлих людей від голодомору біля пам'ятника Т.Шевченку.

Прес-служба Харківського екзархату

## «МИ ПАМ'ЯТАЄМО!» – В СТРИЮ ВШАНУВАЛИ ЖЕРТВ ГОЛОДОМОРУ

В Стрию молитовно вшанували пам'ять жертв голодомору 1932-1933 років. Громада міста і духовенство УГКЦ зібралися на території меморіального комплексу «Борцям за волю України», де відбулась панахida та було представлено нарис подій того часу.

«Сьогодні ми, українці, повинні збагнути, що ті, які знищили селянство, знищили інтелігенцію, потім прийшли і намагалися знищити Церкву. Бо вони розуміли, що, вбиваючи людину думаючи і відбираючи в неї Церкву, вони перетворюють суспільство на рабів», – такими словами звернувся до присутніх о. Мирон Гринишин, декан Стрийський, аналізуючи етапи трагічних сторінок українського народу. А на завершення, беручи до уваги досвід історії та події, що відбуваються в наш час, священник закликав: «Люди-українці, сьогодні час єднатися, сьогодні час бути чесним українцем, сьогодні час позбутися корупції, бо тільки так ми зможемо перемогти ворога, котрий сьогодні зухвало іде війною на Україну».

Потім у всіх храмах міста залунали дзвони.

Прес-служба Стрийської єпархії

## Греко-католики Сімферополя святкували храмове свято

Незважаючи на серйозні перепони, вірні греко-католицької парафії св. Йосафата, що у місті Сімферополі, відзначили храмове свято. Святкову Божественну Літургію очолив о. Григорій Палига (ЧНІ), що вже понад півтора року опікується нашими вірними в м. Сімферополі, м. Ялті та с. Отрадному. Йому співслужив декан Кримського деканату о. Богдан Костецький, настоятель парафії Покрову Пресвятої Богородиці у місті Євпаторії та о. Олексій Горобець (ЧСВВ) з парафії Успіння Пресвятої Богородиці міста Севастополя.

Новий храм перебуває на стадії спорудження; до того ж, у зв'язку з політичними подіями останніх двох років будівництво було призупинено. Тому Служба Божа відправлялася у тимчасовій каплиці, що в парафіяльному будинку. Досить велика кімната не змогла вмістити кількадесят вірних з м. Сімферополя та його околиць, а також гостей з Євпаторії, Севастополя і навіть з Москви.

Отець Богдан від імені Адміністратора Кримського екзархату владика Михаїла привітав усіх присутніх з храмовим святом, після чого відбулося освячення води й мирування вірних.

Службу Богу співав парафіяльний хор під гарні українські духовні пісенспіви. Особливо слід відзначити, що разом з парафіянами старшого віку в каплиці молилися чимала кількість молоді та дітей.

Після закінчення Служби Божої парафіяни мали можливість поспілкуватися та відсвяткувати



## Мандруючи Інтернетом

### ДІВА МАРІЯ – НАЙВПЛИВОВІША ЖІНКА СВІТУ?

Американське видання «National Geographic», яке не можна назвати прихильним до Католицької Церкви, розмістило на грудневій обкладинці зображення найвпливовішої жінки у світі. Нею стала Пресвята Діва Марія.

У статті Морін Орт подорожує місцями найбільш відомих об'явлень Богородиці (включно із Меджугор'єм). Розповідь переплітається свідченнями тих, хто відчув особливе заступництво Діви Марії, а також даними щодо критеріїв, за якими Церква визначається, визнавати чудесними якісь надприродні явища чи ні. У статті також міститься коротка інформація про роль Марії в ісламі: хоч вона мало відома у мусульманському світі, однак все одно вважається святою жінкою.

Джерело: Католицький Медіа-Центр

### ЛІКАР РАДИВ ЗРОБИТИ АБОРТ, А ВОНА НАРОДИЛА КАРОЛЯ ВОЙТИЛУ

«Ви не переживете цих пологів, раджу вам зробити аборт», – такі слова почула від свого лікаря Емілія Войтила, коли дізналася, що вагітна. Якби жінка послухалася лікаря, то не було би Папи Івана Павла II.

Це сталося восени 1919 року. Емілія Войтила мешкала з чоловіком Каролем та 13-річним сином Едмундом у Вадовіцах (Польща). Три роки перед тим жінка втратила доньку Ольгу, яка померла через 16 годин після народження. Емілія мала вже 35 років і боялася, що не зможе більше мати дітей. Тому була на «сьомому небі», коли дізналася, що чекає на дитину. Проте відомий вадовіцький гінеколог та акушер ствердив, що вагітність знаходиться під загрозою, мати не зможе доносити дитину, і немає жодних шансів, що дитина народиться живою. А якщо й народиться – то за рахунок життя матері. «Ви не переживете цих пологів, раджу вам зробити аборт», – сказав лікар.

Жінка відмовилася. Вона народила Кароля – майбутнього Папу Івана Павла II, якого Церква офіційно визнає святым.

Після пологів Емілія прожила ще 9 років.

На підставі тексту Мілени Кіндзюк, авторки книжки «Матір Папи»

За матеріалами: «Gość Niedzielny»

### БІБЛІЮ ПЕРЕКЛАЛИ МОВОЮ МАЙЯ

У штаті Чьяпас у Мексиці Біблію переклали на цоцільську мову – одну з племінних мов стародавнього народу майя, корінного населення Мексики. Переклад з'явився після 25 років кропіткої роботи. Її завершення було відзначено 7 жовтня Месою, відслуженою рідною мовою корінних мешканців місцевої громади в містечку Зінакантан, повідомляє «Fides».

Святкова Меса цоцільською мовою збрала понад 500 віруючих містечка, які прийшли в народних святкових шатах. Службу довелося перенести з храму на місцеву спортивну арену – церковна будівля не змогла вмістити всіх бажаючих. Месу відслужив коад'ютор дієцезії Сан-Крістобаль де Лас-Касас єпископ Енріке Діаз Діаз. На богослуженні, що тривало дві години, також були присутні глава дієцезії єпископ Феліпе Арісменді Еск'ювел і чимало місіонерів. Святкування завершилося народними танцями та піснями.

Офіційний розгляд текстів завершено 8 жовтня. Як повідомив вікарний єпископ митрополії Мехіко і глава Біблійного ради Єпископської конференції Мексики владика Флоренсіо Армандо Колін Круз, в листопаді тексти будуть представлені на Асамблеї єпископів Мексики для остаточного затвердження.

Нині мовою цоціль спілкується близько 350 тисяч осіб у 59 громадах на території муніципального округу Лос-Альтос у гірській частині штату Чьяпас.

Єпископ Круз підкреслив, що в місцевих громадах зростає попит на переклад Біблії місцевими корінними мовами, оскільки «люди хочуть краще розуміти Слово Боже».

## Папа Франциск отримав в подарунок вишивану священичу сорочку

З нагоди участі в Літургії, яку очолював Папа Франциск в каплиці резиденції Дому святої Марти та з нагоди ювілею святої тайни Вінчання, подружжя диякона Петра і їмості Оксани подарували Папі.

Папа привітався з ними українською мовою: «Слава Ісусу Христу», з цікавістю розглянув сорочку, подякував їм та уділив своє Апостольське благословення.

<http://kyrios.org.ua/>



## Пробудження Парижа: 7000 католиків на колінах молилися на вулицях



Близько 7000 католиків на вулицях Парижа встали на коліна і молилися. Священники та парафіяни різних католицьких церков виступили проти переслідувань і богохульства. Чимало з присутніх молились на вервиці за тих, хто потерпів від нападів за віру, а також за всіх відсутніх християн, передає 316NEWS. Як традиційні каплиці, так і храми в окрузі підтримали присутніх священиків різних парафій, які разом молилися за християн, які постраждали за віру внаслідок насильницьких дій і злочинів проти Христа. Журналісти та

перехожі були вражені щирою та палкою молитвою тих, хто стояв на колінах на вулицях міста.

Віруючі організували демонстрацію проти богохульників на площі l'Alma et le Rond-point і на Єлисейських полях. Весь процес знято на відео, яке викликало в інтернеті гучний резонанс.

Християни сподіваються, що це лише початок, і найближчим часом вони доведуть, що Франція – це, насамперед, християнська земля. «Надалі все буде по-іншому. Ми проведемо подібні молитви єдності в кожному місті країни. Католики більше не залишать безкарною наругу над своєю вірою в Бога і в майбутнє Франції», – стверджують вони.

Християни різних конфесій передали заяву посадовим особам, в якій пишуть, що «Образ Божий не може осквернюватись».

Як заявили священники, ця акція не спрямована проти свободи в мистецтві чи свободи взагалі, а для отримання найпростішого – поваги до їхньої віри та релігії.

## У столиці Австралії анульовано усі одностатеві шлюби

Верховний суд Австралії прийняв рішення про анулювання одностатевих шлюбів, а закон про легалізацію одностатевих шлюбів визнано таким, що суперечить федеральному законодавству, повідомляє 316NEWS. Цей закон, що легалізував одностатеві шлюби, був прийнятий на австралійській столичній території 22 жовтня 2013 року і набув чинності 7 грудня 2013 того ж року.

У документі пояснюється, що прийнятий в Канберрі закон про легалізацію одностатевих шлюбів суперечить федеральному закону 1961 року, де шлюб визначено як союз між чоловіком і жінкою. На думку суду, рішення про легалізацію одностатевих шлюбів знаходиться в компетенції парламенту країни. Австралійський парламент розглядав відповідний законопроект у 2012 році і не прийняв його.

Австралійська столична територія стала першим регіоном Австралії, де були легалізовані шлюби між особами однієї статі. З моменту вступу закону в силу тут відбулося 27 одружень одностатевих пар. Тепер всі вони будуть анульовані. Чинний прем'єр-міністр



Тоні Еббот, обраний у цьому році, обіцяв всіляко протидіяти укладенню одностатевих шлюбів.

Зараз одностатеві шлюби дозволені в 15 країнах світу, у тому числі в Нідерландах, Франції, країнах Скандинавії, Бразилії та Нової Зеландії. У США, Мексиці та Великобританії шлюби між особами однієї статі дозволені на регіональному рівні.

Нещодавно Верховний суд Індії також визнав гей-шлюби поза законом.

## Сирійські християни розгнівані словами РПЦ про «священну боротьбу»

Християни, які проживають у Сирії, різко негативно відгукнулися стосовно недавнього виступу офіційного представника Російської православної Церкви, в якому той назвав авіаудари, що наносяться російськими ВПС, частиною священної боротьби.

«Боротьба з тероризмом, за справедливий мир, за гідність людей, які потерпають від терору, – це дуже моральна, це, якщо хочете, священна боротьба, і сьогодні наша країна є, напевно, найактивнішою у світі силою, яка протистоїть терору», – заявив раніше журналістам глава синодального відділу із взаємодії Церкви і суспільства Московського патріархату протоієрей Всеволод Чаплін. Також речник підкреслив, що Росія завжди грала «особливу роль» на Близькому Сході.

Один з лідерів сирійської хрис-



На фото: протоієрей РПЦ МП Всеволод Чаплін

тійської церкви, єпископ Ільяс Тума заявив у відповідь на це висловлювання: «Не може бути в християнстві ніякої священної війни! Незалежно від того, згоден хтось із цим, чи ні». Ще один сирійський священник – Іспіридон Танус – заявив в інтерв'ю прихильному до опозиції веб-сайту Suriyat, що Росія грається з вогнем: «Мученики в нашій Церкві не стануть мучениками війни; вони – жертви війни».

У той же час ведучий панарабського супутникового телеканалу «Аль-Джазіра» Фейсал аль-Касим написав на своїй сторінці у «Твіттері»: «Коли Російська Церква описує російську інтервенцію в Сирії як священну війну, то вона тим самим мимоволі закликає мусульман на джихад».

Багато коментаторів-християн у соцмережах також висловили гнів у зв'язку зі словами прес-секретаря РПЦ. «Нехристиянські та неетичні заяви Російської Церкви не відображають ні поглядів християн Сходу, ні християнства взагалі. Давайте будемо пам'ятати, що ідея «священної війни» прийшла від західних хрестоносців», – написав у Фейсбуці Наджиб Георг Авад. «Ми, християни Близького Сходу, віримо у священний мир і співіснування», – додав він.

Джерело: «Вільна зона»



## Єгипет: Будується церква на честь коптів, убитих ісламістами в Лівії



Ікона на честь Лівійських мучеників

Будівництво церкви на честь Лівійських мучеників – 21 копта, убитого джихадистами в Лівії в лютому цього року, почалося в єгипетському селищі Саламут, повідомляє 316NEWS. Вартість будівництва оцінюється в 1,3 млн. доларів, і половина цієї суми вже зібрана. Єгипетські християни вітають рішення президента країни Абдель Фаттаха Ас-Сісі побудувати цей храм в Саламуті – селищі, звідки були родом більшість мучеників.

Представник коптів-католиків о. Рафік Грейшен

## Навернись або помри: ІДІЛ виставила ультиматум християнам Швеції



У Гьотеборзі (Швеція) на стіні піцерії, що належить родині ассирійських християн-біженців, з'явилася графіті з ультиматумом від ісламістів – «Навернись або помри!», – повідомляє invictory.com. Ця ассирійська сім'я втекла з Сирії до Швеції від переслідувань ісламських екстремістів кілька років тому. Глава сім'ї Юсуф Асмар, власник піцерії, підкреслив, що зараз вони перестали почувати себе безпечно, оскільки знову стали одним із об'єктів переслідувань ісламістів.

На сайті «BizPac Review» повідомляється, що ще кілька будівель у Гьотеборзі були помічені ісламським символом у вигляді букви

назвав рішення президента Ас-Сісі «важливим та обнадійливим»; за його словами, це «позитивний сигнал» для єгипетських християн. Священик висловив упевненість в тому, що нинішня влада покінчить з дискримінацією християн. «Сьогодні мусульмани ставляться до нас набагато краще, ніж раніше, оскільки сам уряд подає добрий приклад», – каже о. Грейшен.

Президент Ас-Сісі також закликав християн більш активно брати участь у політичному житті, брати участь у виборах, висувати свої власні кандидатури в виборні органи влади, зміцнювати свою присутність в національному парламенті.

Зі свого боку, представник Коптської Православної Церкви (нехалкидонської) о. Бутрос Халім заявив, що його громада займе нейтральну позицію під час майбутніх виборів до законодавчих органів влади, а Церква не буде публічно підтримувати жодну політичну партію. Циркулярний лист з відповідними інструкціями було розіслано всім єпископам, священикам і монахам Коптської Церкви. У ньому підкреслюється, що жодні зустрічі представників Церкви з політиками, які висунули свої кандидатури на виборах, не повинні ставати частиною передвиборної кампанії цих політиків.

«و» (араб. «нун»), яким ісламісти позначають послідовників Ісуса з Назарету, а на деяких будинках з'явилися написи «Халіфат тут». Для Юсуфа Асмара ситуація, що склалася, нагадує 1930-ті роки в Німеччині, коли євреї знаходили на своїх дверях зображення зірки Давида.

Шведська влада проводить розслідування, але поки що це не кваліфікується як дія на ґрунті ненависті. Представник поліції Гьотеборга Бертіл Клаессон пояснив, що розслідувати цей інцидент «практично неможливо», оскільки у поліції немає ні свідчень, ні доказів.

Зараз у Швеції нараховується близько 10.000 ассирійських біженців, більшість з яких проживає у Гьотеборзі, і написи, які з'явилися, викликають у них чималі побоювання. «Уявіть собі, що ви втекли від переслідувань в одній країні, а потім опинилися по сусідству з прихильниками ІДІЛ тут, у Швеції», – каже Джозеф Гаріс, президент однієї з найбільших громад ассирійців в Швеції.

Уряд Швеції проводить політику відкритих дверей для біженців із Сирії, що шукають безпеки в Північній Європі. Разом з тим не раз висловлювалися побоювання, що завдяки такій політиці відкритості до країни проникли і прихильники ІДІЛ, і радикальні ісламісти.

## Священик номінований на Премію миру за відповіді по мобільному

Маловідомий священик з Еритреї (Африка) Муссі Зера був номінований на Нобелівську Премію миру в 2015 році за допомогу в порятунку життів декількох тисяч мігрантів та біженців, повідомляє 316NEWS.

40-річному католицькому священику з Еритрейської пустелі біженці дзвонять у будь-який час доби зі своїх хитких човнів посеред Середземного моря або ж із задушливих вантажівок посеред пустелі Сахари, повідомляючи про біду. Отець Зера передає координати GPS та основну інформацію береговій охороні Італії або ж представникам військово-морських сил Європейського Союзу. Ті, у свою чергу, проводять на підставі отриманих від священика даних рятувальні операції.

Все почалося в 2003 році, коли о. Зера дав свій номер телефону журналістові, який допомагав еритрейцям, які опинилися в лівійських таборах для переміщених осіб. Якийсь час його номер передавався з уст в уста, а потім хтось нашкрябав його на стіні лівійської в'язниці. Тепер священикові дзвонять з усіх таборів для біженців зі всієї Північної Африки, іноді – з Емену, а й навіть з Індонезії.

Довший час отець Зера самотужки виконував функції 999 колл-центрів Середземномор'я.



Зараз він заснував багатомовний колл-центр «Watch the Med» (перекладається як «Спостерігай за Середземномор'ям»), в якому трудиться вже кілька десятків волонтерів. Нині священик мешкає у Швейцарії і служить в Італії та Швейцарії, допомагаючи зростаючій у цих країнах еритрейській діаспорі. В інтерв'ю для «The Telegraph» він зізнався, що аж ніяк не розраховує на перемогу в присудженні Нобелівської премії миру, проте вважає, що його номінація допоможе європейському співтовариству краще пізнати і зрозуміти, який жах коїть біля їхніх берегів.

## Мандруючи Інтернетом

У США БЕЗДОМНИЙ ТРИ РОКИ ПРОЖИВ НА ГОРИЩІ ХРАМУ

42-річний Вільям Баркер був парафіянином храму св. Анни в Арлінгтоні (передмістя столиці США) і регулярно бував на богослуженнях. Але, на відміну від інших парафіян, після закінчення відправи він не полишав будівлі: дочекавшись, коли церква спорожніє, Баркер піднімався на горище, де облаштував собі імпровізоване помешкання.

«Він чекав настання вечора, коли навколо залишалося менше персоналу, виймав потайну плитку на стелі, за допомогою драбини піднімався на горище і втягував за собою драбину», – розповів один зі співробітників поліції Арлінгтона. На горищі Баркер змайстрував собі ліжко, його одяг поліція знайшла розвішаним на кроквах.

Про те, що на горищі хтось є, запідозрили робітники, які ремонтували у храмі систему кондиціонування – вони почули якісь звуки і подзвонили в поліцію. Баркера заарештували, і йому пред'явлено звинувачення в незаконному проникненні.

Парох церкви каже, що його дуже засмутило це відкриття. Він зазначив, що на обличчі Баркера була глибока печаль, коли його виводили поліцейські.

50 АССІРІЙЦІВ ПОВЕРНУЛИСЯ З ПОЛОНУ «ІСЛАМСЬКОЇ ДЕРЖАВИ»

50 ассирійців із 250 полонених були звільнені з рук бойовиків «Ісламської держави», повідомляє 316NEWS. Вони були відпущені на свободу 12 жовтня і щасливо повернулися до рідних сіл Зейдан і Фейрозех.

Перед тим, 4 жовтня, бойовики ІД відпустили 15 ассирійців з тієї ж групи заручників після того, як вони заплатили джизью – середньовічний податок, що стягувався з іновірців в ісламських державах.

Попри те, бранцями терористів ІД продовжують залишатися 185 ассирійців. Деяких полонених бойовики обезголовили. Так,

23 вересня екстремісти стратили трьох ассирійців у Сирії й обіцяли розправитися з рештою 202-ма бранцями, які були захоплені в полон 23 лютого одночасно в 35 ассирійських селах вздовж річки Хабур в мухафазі Ель-Хасака, якщо за кожного з них не буде заплачено викуп у розмірі 50.000 доларів.

ПУТІН ЗАБОРОНИВ ПОВ'ЯЗУВАТИ ЦИТАТИ З БІБЛІЇ З ЕКСТРЕМІЗМОМ

Президент Росії Володівір Путін вніс до Госдуми законопроект, що забороняє визнавати зміст Біблії, Корану, Танаха, Ганджура і цитат із них екстремістськими матеріалами, повідомляє 316NEWS.co. У пояснювальній записці до законопроекту зазначається, що статтею 28 Конституції РФ визначено, що кожному гарантується свобода совісті, свобода віросповідання, включно з правом сповідувати індивідуально або спільно з іншими будь-яку релігію, або не сповідувати жодної. У розвиток даного положення Конституції в РФ прийнято закон «Про свободу совісті та релігійні об'єднання». Саме християнство, іслам, юдаїзм і буддизм становлять невід'ємну частину історичної спадщини народів Росії.

«У зв'язку з викладеним та з метою забезпечення рівної поваги до світових традиційних релігій законопроект пропонується встановити, що Біблія, Коран, Танах і Ганджур – складові духовної основи згаданих релігій, їх зміст і цитати з них не можуть бути визнані екстремістськими матеріалами», – йдеться в пояснювальній записці.

Концепція законопроекту узгоджена з представниками відповідних централізованих релігійних організацій Росії, наголошується в пояснювальній записці.



(Закінчення,  
початок на 1-й сторінці.)

## Всіх опікун і заступник, і всіх терплячих потішитель



— **З якого часу відбувається вшанування святого Миколая в Україні?**

— Як відомо, християнство прийшло на українські землі із Візантії. Відповідно і почитання святого Миколая приходить до нас разом з християнством. Дослідники історії стверджують, що уже в Уставі київського митрополита Георгія, який датується 1072 роком, згадується, що у день пам'яті св. Миколая необхідно було заприщачатися. Як знаємо, на українських землях зведено багато храмів на честь св. Миколая. Відомо, що вже у другій половині XI століття в Києві, на могилі Аскольда, було збудовано церкву святого Миколая. Також у Києві під покровом святого Миколая був жіночий монастир, у якому прийняла чернечий постриг мати святого Теодосія Печерського. До найдавніших належить церква святого Миколая у Львові, що походить з кінця XIII століття.

Важливою складовою українського храму зазвичай є іконостас. Якщо хтось зауважив, то ікона святого Миколая є завжди присутньою в іконостасі. Крім того, у той час, як прості християни моляться приватні молитви, у тому числі й до св. Миколая, св. Церква вибудувала цілу молитовну систему, що зветься Октоїх. Так ось, згідно із Октоїхом, протягом року кожного четверга Церква величає цього святого і молиться до нього про заступництво. А, крім того, в Україні відомі чудотворні ікони з ликом святого Миколая, до яких прибувають численні прочани, щоб отримати допомогу. Та просто зайдімо сьогодні до пересічної української хати — і на почесному місці побачимо ікону цього святого.

Популярність і популізм — це різні речі. Але у випадку зі св. Миколаєм не має місця ні одне, ні друге. Тут має місце велика набожність українського народу до цього святого.

— **Чийм ще покровителем, окрім дітей, є святий Миколай?**

— Люди завжди спрагли доброти і милосердя. Воно й не дивно — ми усі хочемо, щоб нас любили. Саме доброта і милосердя є ознаками любові до нас. Розуміємо, що лише Господь є джерелом і любові, і доброти, і милосердя. Але святий Миколай, як людина, як один із нас, є особливим виразником цих чеснот. Саме тому його опіці поручаються окремі групи християн. Зокрема, його вважають своїм заступником та опікуном воїни,

подорожуючі, студенти, моряки, лучники... Наші ж енциклопедисти говорять, що й чорноморські рибалки, виходячи на промисел, брали з собою образ св. Миколая. А ще наші оборонці вважали святого Миколая заступником перед небезпеками зі степів.

Та як би там не було, усі достоїнства святого Миколая можемо спостерегти у наших богослужіннях. Він величається як «вселенський світильник», «співчутливий і добродлюбивий», «ревний рятівник і справжній заступник», «окраса Церкви», «доброта архиєреїв», «монахів похвала», «великий заступник», «дуже милосердний», «всіх опікун і заступник, і всіх терплячих потішитель», «сиріт і вдовиць опікун». А на Утрени у його честь співаємо: «Зійшовшися, звеличаймо: хворі — лікар; ті, що в бідах — рятівника; грішні — заступника; бідні — скарб; терплячі — потішителя; подорожні — супутника; плаваючі — керманіча, і всіх всюди радо випереджаючого...»

Певна річ, що кожен, хто з вірою поручається опіці святого Миколая, її отримає. А підтвердженням цього є народні слова відомої пісні: «Ой, хто, хто спішить в Твої двори, того Ти на землі і в морі все хорониш від напасти, не даєш му в гріхи впасти, Миколаю!»

— **В уяві більшості малюків святий Миколай — це «дідусь, який залишає для чемних діток під подушкою подарунки». Чи правильним є цей образ, сформований в дитячій уяві, і як саме батьки повинні пояснювати своїй малечі, ким був цей святий?**

— Ми всі вийшли родом із дитинства. Для нас, дітей, очікування приходу святого Миколая було настільки глибоким, що рахували дні до цього сокровенного моменту. Наші подаруночки від святого Миколая може не були такі багаті і «круті», як у теперішніх дітей, однак вони були дуже бажаними і через те особливими. Ми не писали листів до святого Миколая, бо у наш час Миколай сам знав, що кому потрібно. Бувало й таке, що Миколай приносив щось несподіване, але це бувало не так часто. До сьогодні пригадується коротенька молитва, яку задовго до свята ми молилися: «Святий отче Миколаю! Я до тебе прибігаю: як удень, так вночі — будь мені до помічі!»

Відчуття чогось таємничого, містичного, надзвичайного наповнювало дитячу душу. А коли ми пустували, то лише одна згадка батьків про святого Миколая робила у хаті переверот: ми ставали сумирними, говорили пошепки, наводили у хаті порядки, сідали за уроки... Це не була муштра, це була особлива педагогіка.

— **«Вільна енциклопедія», зокрема, поширює інформацію, що святий Миколай «відомий під іменами: Миколай, Міклаш, Йолупукі, Сейнт Ніколаус, Санта Клаус, Фадер Крімас, Пер Ноель, Сінтер Клаас». Чи не є помилковим ототожнення усіх цих образів і прірівнювання до святого Миколая?**

— У перекладі з грецької ім'я Миколай означає «переможець народів». На інших мовах воно звучить по-різному: Ніколас, Ніклас, Клаус, Мікулаш, Мікелос, Ніхол і т.д. Як каже наша приказка — «що край — то звичай». Можемо розуміти, що кожен народ має свою мову, має свої традиції, має свої релігійні особливості. І те, що кожен по-своєму вимовляє ім'я святого Миколая, зовсім не засмучує. Навпаки, це тішить. Адже з цього можемо зробити висновок про те, якою величезною є популярність цього святого. І це не просто так — люди прагнуть доброти на кожному місці, вони всюди хочуть, щоб їх любили. З іншого боку, це говорить ще й про те, що люди хочуть бути подібними до Миколая, також прагнуть бути добродійцями. А, як відомо, найбільшим нашим добродійцем є Господь. Отож, через приклад святого Миколая люди освячуються, стають побожнішими.

— **В останні роки це свято дуже комерціалізувалося. Великі магазини пропонують знижки, використовуючи для цього ім'я святого. Наприклад — «В Миколая — шок, подарунків — повний мішок...». Як можете прокоментувати такі акції?**

— На жаль, більшість сьогоднішніх дітей виростає і виховується в інших умовах. Це вже діти, виплекані комп'ютером і виховані інтернетом. Через те вони мають дещо інші цінності — це покоління споживачів. Як у сучасній природі, по-суті, немає весни, і ми від зими відразу входимо в літо, так у сучасних дітей, по-суті, немає ди-



тинства. Вони вже у шість років йдуть до школи, а там такі навантаження, які ми проходили, напевно, у четвертому класі. Для дітей це є великою кривдою, бо такі речі передчасно вводять їх у доросле життя. І через те вони втрачають відчуття чогось святкового, урочистого, сокровенного. Можемо сказати, що їхнє дитинство є неповноцінним.

Сучасні діти є доволі прагматичними; їх цікавлять речі, які займають більшу частину їх вільного часу — мобільні засоби зв'язку, електронні ігри, комп'ютери... Це саме ті засоби, які не ведуть до святості, а навпаки — вони її нівелюють. У той час, коли для мого покоління образ святого Миколая був чимось особливим, для сучасних дітей особливим є модель найсучаснішого мобільного телефону, про який вони мріють, а батьки хочуть їм догодити. І тут на перше місце виходить комерція.

Як кажуть, попит зроджує пропозицію. У бізнесі свята не існує — тут панує культ грошей. Сучасний бізнес-світ є дуже чутливим до запитів споживача і використовує будь-яку нагоду. Комерція спотворила усе наше життя: Різдво, Великдень, свято Миколая, неділя... Але, гадаю, що буде несправедливим у всьому звинувачувати комерцію. Винувати ми самі, бо, свідомо чи несвідомо, своїм споживачьким відношенням ми понижуємо те, що є святе. Для багатьох із нас свято набуло іншого відтінку. Цього вчать і наші діти.

— **Ким, насамперед, повинен бути святий Миколай для кожного з нас? Як і коли саме можемо до нього звертатися?**

— Святий Миколай повинен бути для кожного з нас прикладом християнського життя, прикладом людяності і жертвності. У цей тяжкий період, коли наші вояки стали, щоб від агресора захистити нашу Батьківщину, вони зіштовхнулися із серйозними проблемами — брак їжі, води, обмундирування, медикаментів, тепла та й багато чого іншого. Їм на допомогу прийшли послідовники святого Миколая — наші волонтери. Саме ці хлопці і дівчата, лікарі і прості громадяни принесли в окопи наших захисників тепло любові і доброти. Ці чесноти постійно є присутніми у нашій українській натурі. Мабуть, саме тому для усіх нас є близьким святий Миколай як приклад доброти і милосердя.

— **Що б Ви хотіли побажати усім українцям у цей святковий день?**

— На каноні Утрени у день Перенесення мощей св. Миколая співаємо: «Усіх християн надіє, покривджених великий оборонче, хворих лікарю, зажурених потішителю і від людей до Бога заступнику, випроси нам миру і спасай нас від нападу поган». У нинішній неспокійний час для нашої Батьківщини, гадаю, це молитовне звернення є дуже актуальним і потрібним. Нехай милостивий Господь через заступництво і молитви великого Святителя Миколая дарує нам Свою благодать, щоб мир і спокій завжди панували у нашому народі.

Розмовляла  
Олеся КОГУТИЧ



Св. Миколай Мирлікійський позбавляє від смерті трьох невинно засуджених.  
Худ. І. Ю. Ретін, 1888 р.





# 7 смертних гріхів у шлюбі



**Як гріх насправді впливає на сімейне життя? Розглянувши сім головних гріхів, ви відкриєте для себе вічні істини, які можуть зберегти ваш шлюб.**

## ПОХІТЬ

Похіть проявляється в думках сексуального характеру і неконтрольованих сексуальних бажаннях. Сьогодні проблема сексуальної залежності є надзвичайно поширеною. Порнографія, перелюбство, розпуста або ж неконтрольовані бажання здатні зруйнувати будь-які стосунки, адже основою повноцінного шлюбу є саме здорові сексуальні відносини між партнерами. Ви повинні бути впевнені в тому, що ваш партнер сексуально задоволений настільки, що йому не потрібно шукати додаткове задоволення десь на стороні або за допомогою інших засобів. Якщо ж у ваших відносинах відчувається брак повноти сексу, ви

повинні навчитися ділитися сакральними та інтимними бажаннями та одне з одним, щоб вашому партнерові захотілося бути лише з вами. Протилежністю похоті є цнотливість.

## ЛІНЬ

Лінь – сестра байдужості. Ви не маєте права ставитися до своєї шлюбної половинки з байдужістю. Виконуйте свої домашні і подружні обов'язки з ентузіазмом. Приділіть увагу чоловікові\дружині, коли він\вона хоче поділитися з вами чимось важливим для нього\неї. Дізнайтеся, як він\вона насправді себе почуває, що йому\їй потрібно. Можливо, він голодний або захворів? Може, вона потребує підтримки або ж просто хоче з вами пройтися? Уникайте діяльності, яка захоплює вас настільки, що ви забуваєте про свої обов'язки і близьких людей. Пам'ятайте, що

після важкого робочого дня ваш чоловік\дружина хоче відчутти увагу з вашого боку, побути з вами поруч. Протилежністю ліні є працьовитість.

## ОБЖЕРЛИВІСТЬ І ПИЯЦТВО

Обжерливість і пияцтво проявляються в надмірному споживанні їжі та шкідливих напоїв. До цієї категорії також належать алкоголь і наркотики. Вони згубно впливають на організм, викликають стійке звикання. Під впливом алкоголю людина частенько здійснює вчинки, за які їй потім буває дуже соромно. Замість підвищення власної самооцінки ви будете поступово втрачати повагу до себе. Страждати буде і ваш партнер, який впадатиме у відчай від самотності і нездатності боротися з вашим пороком. Протилежністю обжерливості є утримання.

## ГНІВ

Гнів і його прояви – лють та ненависть – це почуття нетерпимості і нестримання. Намагайтеся не сердитися на свого чоловіка\дружину, проявляйте терплячість. Майте на увазі, що помилитися може кожен. Сприймайте життя з почуттям гумору, і ви

зрозумієте, що насправді не все так погано, як здається спочатку. Навчіться контролювати свої емоції. Читайте Біблію та іншу літературу, яка подарує вам відчуття умиротворення. Коли вас щось або хтось дратує, зробіть глибокий вдих і подумки відключіться від ситуації на кілька хвилин. Контролюйте себе в розмові. Не озвучуйте перше, що спадає вам на думку, гарненько подумайте перед тим, як що-небудь сказати у гніві. І ніколи не вдавайтеся до насильства стосовно близької вам людини. Пам'ятайте, що насильство може бути не тільки фізичним, але й словесним та емоційним. Добра порція терпіння і чесноти здатна приборкати гнів, охолодити запал. Протилежністю гніву є терплячість.

## ЗАЗДРІСТЬ

Заздрість – це шкідлива емоція, яка «харчується» стражданнями інших людей. Вона проявляється не тільки в бажанні мати те, що є в інших, але і в неприборканому бажанні позбавити людину того, що вона має. У стосунках не повинно місця приниженню партнера.

Ви повинні ставитися до своєї другої половинки як до рівної собі. Проникніться співчуттям до нього\неї. Постарайтеся зробити чоловіка\дружину щасливим. Та водночас якщо ви почуваєте себе нещасливо, то не варто тягнути за собою у прірву і свою пару. Розділяйте з чоловіком\дружиною його\її досягнення, навіть якщо певний час вам доведеться перестати бути центром уваги. Протилежністю заздрості є жертовність.

## ЖАДІБНІСТЬ

Жадібність – це ще один гріх із серії надмірностей. Жадібність проявляється у прагненні постійного придбання матеріальних речей. Якщо ви є єдиним годувальником своєї родини, то всі грошові операції ви можете контролювати особисто. Якщо ж ви обоє поповнюєте сімейний бюджет, тоді виникає ситуація, коли подружки не можуть встежити за витратами один одного. Спробуйте отримувати зарплату в одному банку – це дозволить позбутися підозр, що хтось ховає «занадку» або приховує свої справжні доходи. На заціклюйтеся на грошах. Замість непотрібних по-

купок витратьте час на дозволя з своїм партнером. Проводьте час разом і насолоджуйтеся плодами своєї праці. Що доброго в тому, щоб зібрати цілий статок, так і не скориставшись ним? Протилежністю жадібності є щедрість.

## ГОРДІСТЬ

Гордість можна назвати матір'ю всіх гріхів і років. Вона проявляється також і в марнославстві, нахабстві, зарозумілості і чванькуватості. Горда людина ніколи не попросить вибачення, причому у шлюбі гордіня може стати смертельною зброєю. Щасливий шлюб неможливий без прояву почуття смиренності. Навчіться любити і поважати партнера. Контролюйте своє еґо. Будьте вдячні своєму партнеру за все, що він для вас робить. Будьте вірним другом і надійним супутником для людини, якій ви обіцяли провести разом залишок свого життя. Протилежністю гордині є смиренність.

Ви можете змінитися! Вищевказані гріхи все ще присутні в сімейних відносинах? Якщо так, то пам'ятайте: ніколи не пізно перетворити кожен з цих семи смертних гріхів у сім чеснот шлюбу.



**Християнський психолог, сімейний консультант і фахівець з дошлюбного консультування Лідія Нейкурс про те, як краще пізнати Біблію і збагнути Божу волю.**

Одного разу молоді люди написали мені записку, яку я зберігаю дотепер: «Чому те, що в шлюбі вважається задоволенням, до шлюбу називається гріхом?» Відповідь дуже проста: тому що Бог призначив сексуальні стосунки для подружжя (і тільки), а людина використала їх поза призначенням. Блуд (розпуста) – це сексуальні стосунки поза шлюбом. У Біблії про цей гріх згадується 122 рази – у вигляді попереджень, викривань і настанов. Ось деякі з них:

«Не збезчещуй дочки твоєї, віддаючи її розпусті; щоб і

країна не розпустувала та не сповнилася соромними ділами» (Лев. 19, 29); «Не буде жадної блудниці з дочок Ізраїля, ані жадного блудника з синів Ізраїля» (Втор. 23, 18); «Коли дочка котрогось священника обезчестить себе розпустою, вона тим знеславить батька свого; вогнем таку спалити» (Лев. 21, 9); «Блудниця – глибока прірва» (Прип. 23, 27); «Щоб не було [між вами] ніякого блудника чи нечестивця» (Євр. 12, 16); «Подружжя хай у всіх буде в пошані й ложе хай буде без плями, бо Бог буде судити блудників та перелюбців» (Євр. 13, 4); «Не обманюйте себе: ні розпусники, ... ні перелюбники, ... ні мужоложники ... – Царства Божого не успадукують» (1 Кор. 6, 9-10).

Як бачимо, в Біблії є два

## Де в Біблії написано про заборону дошлюбного сексу?

слова, що визначають сексуальний гріх – блуд і перелюбство. Блуд – це секс поза шлюбом. Перелюб – зміна сексуального партнера в шлюбі. Біблійні рядки підтверджують Боже ставлення до подібних проявів сексуальності – це гріх! Його наслідки описані в Святому Письмі у книзі Буття: «І побачив Господь, що велике стало розбещення людини на землі... Земля зіпсулась перед лицем Божим, наповнилась земля насильством» (Бут. 6, 5,11). «Задумом Божим були передбачені шлюбні відносини. Шлюб став однією з найперших установ Божих. Господь дав спеціальні вказівки щодо цього святого встановлення, огорнутого його святістю і красою. Але ці вказівки виявилися забуті: справжнє призначення шлюбу було перекручено, і він став служити лише задоволенню пристрастей» (ПП, стор.101).

Друга сумна історія про наслідки сексуального гріха – це історія Содому і Гоморри. Мешканці цих міст на всі часи залишаться уособленням гріха дошлюбних сексуальних

взаємин у найбільш збоченому їх вигляді. Дочки Лота, які прожили багато років поруч з розпусними жителями Содому, також не змогли втриматися від цього гріха, навіть будучи врятованими Богом від смерті. «Лот пішов у гори й жив там, у печері, позбавлений всього, заради чого він піддав свою сім'ю спокусам нечестивого міста. Але прокляття Содому знайшло його і там. Негідна поведінка його дочок стала результатом спілкування з поганими людьми тих порочних місць. Моральний розклад Содому так отруїв їхню свідомість, що вони вже не могли відрізнити добро від зла» (ПП стор. 168).

Поруч з розпустою крокує гріх обжерливості, який також руйнує духовне єство людини. У людському мозку є центри, що складаються з нейронів, які відповідають за задоволення. Це – ціла зона клітин, при подразненні яких виділяються ендорфіни – гормони задоволення. Найсильніші з цих центрів відповідальні за задоволення, одержуване від споживання їжі та від сексу. При їх збудженні людина

відчуває найсильніше задоволення. Однак вони також відповідальні і за виживання людини: не вживаєш їжі – загинеш; немає продовження роду – теж свого роду загибель для людини.

Якщо ці два центри працюють під контролем Бога, то людина здорова і бадьора, подовжує рід, будує свої взаємини з сім'єю. Але якщо ці скучення нейронів виходять з-під контролю, то людина стає некерованою і не може контролювати себе. Для неї найважливішим стає задоволення бажання, яке вона не в силах стримати. Наслідок цього процесу – нестримність у їжі та в сексуальних відносинах, без контролю і меж.

Люди іноді думають, що вони такими народилися, і що змінити це неможливо, але це не так. Господь може привести ці розбалансовані центри до норми. Однак це можливо лише за умови, що ви повністю віддасте себе в руки Божі.



(Закінчення, початок на 1-й сторінці)

– Наприклад, коли говорять: «Я – фанат футболу», – це клоніння?

– Так, це своєрідна псевдо-релігія, культ, хоча футбол сам в собі не має нічого магичного. Але часто фанати і навіть самі футболісти можуть звертатися до магів, щоби злі сили допомогли виграти матч. Так само багато представників політичних кіл звертаються до всяких знахарів, цілителів, екстрасенсів, біоенергетиків – тих, хто прямо чи опосередковано виявляє свій зв'язок зі злом і, прикриваючись добрими намірами, використовує магію. З їхньою допомогою один хоче досягнути кар'єру, другий – владу, третій – успіх і так далі. Впливаючи на людей, диявол може робити їх матеріально більш забезпеченими і тим купувати їхні душі. Та за такі тимчасові вигідні компроміси платиться вічними муками. А є ще неоязичники, так би мовити, в кубі – хто свідомо займається магією і в цьому випадку конкретно поклоняється демону та стає ворогом Ісуса Христа.

Найбільш популярними формами погуби людських душ, як би це не дивувало нас, є примітивні смішні методи: «знімання вроків», «скидання сірників», «зливання воску», «викачування яєць» і так далі. Такі забобонні явища присутні чи не в кожній хаті наших сіл. Це – дуже небезпечна річ. Є там одна така формула (я, звичайно, її не буду називати) так званого коду на відкриття воріт пекла. І кожна людина, яка це робить, нехай і неусвідомлено, викликає духа смерті. Так може статись, що хворому стає легше після вилікування воску, страх минув, зникло безсоння, але пізніше дух смерті вічно переслідуватиме той рід. Тому, хто чинив так, треба у сповіді розповісти про це і відректися від духа смерті. На превеликий жаль, дуже багато священників через брак конференцій, семінарій на цю тему в Україні не знають, як людям з цим поради.

Також нині поширено гомеопатію і гемеопатію. Ці псевдонаукові напрямки в медицині заснував чорний маг з Німеччини пан Ганеманн. Через гомеопатичні ліки діє злий дух Ганеманна, і хто їх вживав, потім може мати великі проблеми зі здоров'ям аж до смерті. Тому такій особі важливо в сповіді відректися від того духа Ганеманна. Про це потрібно попереджати, бо такі пігулки часто продають в аптеках і навіть відкрито спеціальні офіси гомеопатії, а люди стають жертвами такого «лікування».

Є астрологічна магія, яку знаємо під видами гороскопів. Знакам зодіаку приписується вплив на щоденну долю людини. Це напряму пов'язано зі злим духом, який прагне маніпулювати людським життям. Отож, людина повинна довіритись йому і в нього просити про необхідну річ. Гороскопи – це вишуканий метод компромісу, або усного пакту зі злим духом, бо людина читає, вірить, надіється, починає жити згідно з гороскопом, і пізніше стає жертвою зла. Навіть з іронічної цікавості читати, як діє на тебе знак зодіаку, не можна. Думаю, оці проголошення щороку на честь якогось звіра (останнім часом то пішли чорна змія, чорний дракон) – це теж є бажанням нав'язати людині якийсь знак зодіаку злого духа, аби вона стала його жертвою. Нещодавно я зустрівся з ситуацією, коли люди оцих драконів і змій вішають у себе вдома замість ікон і від них узалежують свою родину, поглиблюють свої знання, як то їм отримувати якесь щастя. А насправді там починаються проблеми, конфлікти, розлучення, психоемоційні зриви. Хай Бог захоронить жити із такими забобонами.

## Екзорцист: найголовніший захист від зла – це причащення Святими Тайнами

– З дорослими – зрозуміло, вони самостійно роблять вибір свого життєвого шляху. А як же тоді пояснити випадки опанування злим духом невинних дітей?

– За них могли зробити, так звані «пакти з сатаною» їхні рідні. От тепер, наприклад, американські масони видали цікавий підручник для дітей і перекладають його різними мовами (недавно бачив латвійською мовою; думаю, що є й українською) під назвою «Пук». Там з нагоди Року дракона зображені різні дракончики в стилі коміксів, а насправді у них закодовані демони. І коли дитина читає, грається цим, автоматично підпадає під владу сатани. Там навіть є анкета, в яку дитина може вклеїти фотографії батьків та передавати книгу в спадщину. Ось це є якраз письмовий пакт із сатаною. Усний пакт – це коли людина звертається до будь-якого ворожбитя, чарівника, мага, окультиста про допомогу, наприклад, вирішити якесь своє питання, дізнатися «всю правду», знайти прогажу, причарувати коханця тощо. Існує ще пакт «кров'ю», коли приноситься ритуальна жертва, в тому числі дітей. І таке в Україні є.

Щоб визволити опанованих дітей, дорослих, родини, в першу чергу треба зробити акт відречення від чорної і білої магії, окультизму, спиритизму, всіх видів ворожіння і тих видів пактів, про які я згадав. Якщо бодай одна особа в родині знайдеться, яка разом зі священником зробить відречення у церкві перед Святими Тайнами, це має колосальну дію зцілення не тільки тієї сім'ї, але й усього генеалогічного дерева.

– Як визначити, чи людина одержима?

– Є кілька спеціальних критеріїв для діагностики присутності чи впливу демона. Насампе-



ред, така особа маніфестує на святі речі і богопосвячених осіб (священників, монахів). Тобто якщо її покроплять свяченою водою, вона буде мінатися на обличчі, їй може стати погано, з неї йтимуть різні голоси, почнуться конвульсії. Така ж реакція може бути на священні олійку, сіль, іконку, на читання Святого Письма. І навіть, коли в думках будете молитися за ту людину, вона бурхливо, з нервами реагуватиме на вас при зустрічі.

Другий критерій – це потаємна неймовірна фізична сила. Трапилось таке: 9-річну дівчинку привезли в Борислав до храму Пресвятої Богородиці (де зберігаються мощі 360 святих, в їх числі – екзорцистів Емми Галгатті, о. Піо, Марії Горетті, о. Домініка Савіо) у супроводі двох чоловіків-атлетів. Коли наблизились до порогу храму, у ній пробудився злий дух, закричав грубим чоловічим голосом: «Емма у церкві, я не можу сюди увійти!» – і пожбури спочатку одного атлета, а потім сальто зробив другий. Це все відбувалось на очах в параха о. Романа.

Також одним з критеріїв є хвороби, які лікари – після детальних обстежень і намагань лікувати – не можуть ані продіагностувати, ані вилікувати, але на які діє молитва, і тоді людині стає легше. Зокрема, всі чули про таку недугу, як анорексія. Такого діагнозу насправді не існує, це – результат натуральної магії, ритуалу на чорній свічці. Це як кілерство духовне – людину просто «замовили». І коли починаєш робити над нею екзорцизм, вона оздоровлюється.

Наступний критерій – це потаємні знання. Наприклад, бабуся, яка не вмє читати і писати, відповідає екзорцисту на його питання латинською мовою теж по-латині. У мене в практиці одержима демоном самогубства дівчина відповідала на англійській і на якійсь сирійській чи то арабській мовах. По-англійськи я ще знав як говорити, а от другу не міг розібрати. Тоді моління тривало 2,5 години, я мав сильну втому, і звільнення дівчини – то було таке чудо! До слова, на термін «звільнення» впливає, по-перше, час, який призначив Бог, і, по-друге, та особа, яка звільняється, доклала достатньо духовної співпраці. Вона мусить до того моменту перевиховатись, навернутися, дозріти духовно і морально. Її

покаяння має бути щире і якісне, потрібно достатньо молитви, любові і віри до Ісуса Христа. Від цього залежить 90% успіху звільнення.

– А якщо одержимий не виявляє такого бажання і лише рідні хочуть його звільнення?

– Якщо за неї моляться рідні, то цій особі стає набагато легше. Підкреслюю

трима червоними лініями: коли в родині є одна така особа, то родина повинна зрозуміти – це сигнал для всіх них. Тому що та людина може терпіти за всю родину, і родичі, маючи хоч трішки милосердя, мають задля неї висповідатися, зробити відречення, якщо був якийсь зв'язок з магією, виправити своє життя, відмовитись від якогось прив'язання, наприклад, кинути азартні ігри, курити чи вживати алкоголь. Спільнота рідних пов'язана не тільки кровно, але й духовно. Часто таке буває, що мама несе дитину до Причастя, а сама не причащається. Це аномалія – пхає малого до Ісуса, а сама живе зовсім іншим життям. Або от дитина терпить, хворіючи на рак, а батько не кине курити, а ще й гуляє і, плачучи, пояснює: «Я не можу на то дивитися, тому випиваю». За таке треба позбавляти батьківських прав.

– Чи можна підозрювати підпорядкування злим силам за ризиками характеру, як-от постійне матюкання, злостивість, нетерплячість, зухвалість?

– Маємо розрізнити такі явища, як одержимість (або біснуватість), навіженість, залежність і переслідування. Біснуватість є тоді, коли в тілі людини перебуває демон. Проявляється вона при зіткненні зі святими речами і під час читання спеціальної молитви екзорцизму. Поза тим демон маскується так, щоб ніхто не здогадався: людина ходить така мила, дипломатична, намальована, напрасована, екстравагантна, мудра, педагогічна, врівноважена, педантична, а тільки почнеться молитва – вона «відключається» і з неї «вилазить» не її голос. Напевне, зустрічались вам люди, які мають пристрасть до куріння, тобто курять безперестанку пачка за пачкою. Або чоловік п'є постійно будь-який алкогольний напій. Це, зрозуміло, залежність, яка може перейти в одержимість.

До слова, зауважу ще одну важливу річ: часто стан душі пояснюють депресією. Так от – за нею, дуже вірогідно, може прийти опанування злим духом. З депресією не варто гратися, якщо вона супроводжується жахливими снами, виснаженням психіки, погіршенням фізичного самопочуття, – як правило, за цим вселяється злий дух. Переслідування – це коли злий дух

страшить. Нещодавно зверталась сім'я, в домі якої постійно щось стукає, привиджується, діти щось бачать і кричать. Це – форма переслідування, на неї теж слід уважати та «ставити охорону» через молитву.

– До речі, як захиститись від духовного зла?

– Є такий італійський екзорцист отець Рауль Сальвуччі, який написав цінний підручник для екзорциста. Він говорить мовою відсотків: якщо людина на 100% живе з Богом, зло не поранить її ні на один відсоток; якщо живе на 80%, то на 20% постраждає (будуть великі проблеми з нервовою системою, психікою, стосунки з оточуючими псуватимуться, з'являтиметься агресія і депресія); якщо на 50% – справа важча, тому що людина перебуватиме на межі втрати сенсу життя, шукання собі екстриму, інтуїтивно підлягатиме теорії, що треба брати від життя все і тепер; а коли особа живе з Богом на 20%, то вона уже цілковита жертва, злий дух нею опанує.

Вашим читачам я хочу подати молитву «поставлення охорони», однак зазначу, що це не є механічна формула заклинання, яку можна просто губами відмовити, і вона мусить, як панацея, нас захистити. Ця молитва охорони має бути сказана з глибокої віри, з глибокого поєднання з Богом, з любові до Бога і з роздумами про страждання Ісуса Христа. Тоді вона має велику силу. Звичайно, навіть просто мовлена молитва нестиме захисну дію, але не матиме сподіваного стовідсоткового успіху. Отже, ось молитва охорони, яку мовиться зі широго серця:

«Беру Хрест з Голгофи, облитий Кров'ю Христа, і ставлю між мною і моїми ворогами. Всіх прощаю і благословляю!»

Цю молитву можна застосовувати, коли людину напастує злий дух, наприклад, коли у сім'ї є алкоголік. Тоді в молитві замінюються слова «і ставлю між моїм братом, стражданим від алкоголю, і духом алкоголізму». Або як когось у родині опанував дух розпусти, який має страшні наслідки і тепер дуже популярний в Україні (спершу веде в блуд, розбиває сім'ї, а завершує безплідністю, безшлюбністю і суїцидом), то ці слова звучатимуть: «Ставлю між тою людиною (чи тими, хто впливає на неї) і духом нечистоти».

Побачите, які будуть чудеса! Людина й сама не зоглянеться, як пристрасть мине. Це показує практика. І ще важливо – перш, ніж почати молитися за когось, треба спершу виставляти охорону собі, тому що злий дух бумерангом почне атакувати вас. Найголовніший захист від зла – це повна участь духом, душею і тілом у Божественній Літургії; не тільки через просту присутність на ній, але й через причащення Святими Тайнами.



# Священнослужитель переодягнувся в бомжа і відвідав свою церкву

*Пастор Єремія Стіпек переодягнувся в бездомного і пішов до храму, в якому тим ранком мав бути представлений як головний пастор. Протягом півгодини він ходив навколо святині, яку недовзі мали передати йому, в той час як вона заповнювалася людьми, і лише три особи з численних парафій, які проходили, привіталися з ним. Він просив, щоб люди подали йому децицію, щоб купити їжу, і ніхто не подав йому милостині.*

Коли він увійшов до святині, щоби сісти попереду, ашери попросили його пересісти назад. Він привітав людей, але у відповідь отримав прискіпливі й неприхильні погляди людей, що зиркали на нього зверхньо і з осудом.

Сидячи в задній частині храму, він слухав церковні оголошення тощо. Коли приготування закінчилися, старійшини піднялися для представлення пастві нового пастора. «Ми хотіли би представити вам пастора Єремію Стіпека». Присутні озиралися навколо, зворушившись від радості та очікування.

Бездомний, що сидів позаду, підвівся і почав іти по проході. Рукоплескання припинилося, очі присутніх зосередилися на його постаті. Він підійшов до вітара, взяв у старійшин мікрофон, затримався на мить у задумі і почав читати: «Тоді Цар скаже тим, що праворуч нього: «Прийдіть, благословенні Отця Мого, візьміть у спадщину Царство, що було приготуване вам від створення світу. Бо Я голодував, і ви дали Мені їсти; мав спрагу, і ви Мене напоїли; чужинцем був, і ви Мене прийняли; нагий, і ви Мене

одягли; хворий, і ви навідалися до Мене; у тюрмі був, і ви прийшли до Мене».

Тоді озвуться праведні до нього: «Господи, коли ми бачили Тебе голодним – і нагодували, спрагненим – і напоїли? Коли ми бачили Тебе чужинцем – і прийняли, або нагим – і одягнули? Коли ми бачили Тебе недужим чи в тюрмі – й прийшли до Тебе?»

А Цар, відповідаючи їм, скаже: «Істинно кажу вам: усе, що ви зробили одному з Моїх братів найменших – ви Мені зробили.

Тоді скаже й тим, що ліворуч: «Ідіть від Мене геть, прокляті, в вогонь вічний, приготований дияволові й ангелам його; бо голодував Я, і ви не дали Мені їсти; мав спрагу, і ви Мене не напоїли; був чужинцем, і ви Мене не прийняли; нагим, і ви Мене не одягнули; недужим і в тюрмі, і не навідалися до Мене».

Тоді озвуться і ті, кажучи: «Господи, коли ми бачили Тебе голодним або спраглим, чужинцем або нагим, недужим або в тюрмі, і Тобі не послужили?»

А Він відповість їм: «Істинно кажу вам: те, чого ви не зробили одному з Моїх братів найменших – Мені також ви того не зробили»».

Прочитавши це, він окинув поглядом паству і розповів їм усім, що він відчув того ранку. Багато хто почав плакати, чимало голів похилось у соромі і молитві. Тоді він сказав: «Сьогодні я бачу зібрання людей, а не церкву Ісуса Христа. На світі достатньо людей, але недостатньо учнів. Коли ви вирішите стати учнями?» На тому він розпустив збори до наступного тижня.

Бути християнином – це більше, ніж просто стверджувати це словами. Це те, чим ви живете і ділитеся з іншими!



*Нова робота відомого скульптора Тімоті Шмальца встановлена біля храму у місті Девітсон, (Північна Кароліна, США) зображує Ісуса Христа як безхатченка, який спить, загорнувшись у ковдру, на лавці в парку.*



## Молитися вдома, а не у храмі – це як говорити з батьками по телефону, замість того, щоби провідати...



Напередодні свята Усікновення голови Івана Христителя від однієї своєї знайомої у ФБ отримав таке запитання: «Чи завтрашня Літургія є обов'язковою? Тобто чи буде гріхом, якщо людина пропустить Службу Богу 11 вересня? Мене запитують мої куми, я можу лише глянути на церковний календар і сказати, що цей день позначений червоним кольором. Але для них це недостатній аргумент; кажуть, що календарі бувають різними. Я так розумію, що вони обоє мусять іти на роботу, двійко діток мусять відвести в садок, і на 7-му ранку їм проблемно прийти на Літургію (живуть не у Львові). Сказали, що священник на проповіді завжди наголошував, коли є святкові дні і є обов'язок прийти до церкви, а цього разу нічого особливого не сказав (очевидно, забув)».

Власне кажучи, таке питання виникає дуже часто і в багатьох інших людей. Як часто ходити до церкви? Чи не піти до церкви є гріхом? Чи досить відвідувати церкву щонеділі? Чи у свята? Чи в неділю і свята? А якщо так, то в які свята, адже в церковному календарі кожен

день – якесь свято?..

Ці та інші питання християни – як практикуючі, так і формальні – ставлять досить часто. Одні запитують, бо хочуть виправдати своє нечасте відвідування храму. Інші справді хочуть дізнатись позицію Церкви щодо цього питання. Відповіді спробуємо знайти разом.

Оскільки моя знайома, як і її куми, котрим, власне, питання належить, так і я, є греко-католиками, то відповів згідно з традицією УГКЦ, хоча, мабуть, в інших Церквах позиція стосовно відвідування храму не дуже різниться. Отож, якщо підходити до відвідування храму, як до обов'язку, то з цього приводу законодавство УГКЦ, а саме – її Партикулярне право (114 канон) – мовить так:

**Канон 114 (кан. 880, § 2 ККЦ)**

**1. Вірні зобов'язані святкувати неділі, храмові свята власної парафії та дванадцять свята, якими є:**

- 1) Різдво Пресвятої Богородиці (21 вересня);
- 2) Всесірне Воздвиження Чесного і Животворящего Хреста (27 вересня);

3) Введення в храм Пресвятої Богородиці (4 грудня);

4) Різдво Господа нашого Ісуса Христа (7 січня);

5) Богоявлення Господа нашого Ісуса Христа (19 січня);

6) Стрітення Господніє (15 лютого);

7) Благовіщення Пресвятої Богородиці (7 квітня);

8) Вхід Господній в Єрусалим (6 неділя Великого Посту);

9) Вознесіння Господа нашого Ісуса Христа (четвер за 10 днів до Зіслання Святого Духа);

10) Зіслання Святого Духа (7 тижнів після Воскресіння, завжди в неділю);

11) Преображення Господа нашого Ісуса Христа (19 серпня);

12) Успіння Пресвятої Богородиці (28 серпня);

**2. У ці дні вірні зобов'язані брати участь у Божественній Літургії й утриматися від важкої фізичної праці.**

**3. Вірних заохочується до участі в богослужіннях у дні таких свят церковного року:**

1) Преставлення святого апостола і євангелиста Івана Богослова (9 жовтня);

2) Покров Пресвятої Богородиці (14 жовтня);

3) Святого великомученика Димитрія Мироточця (8 листопада);

4) Собор святого архистратига Михаїла та інших безплотних сил (21 листопада);

5) Святого священномученика Йосафата, архієпископа Полоцького (25 листопада);

6) Святого Миколая, архієпископа Мир Лікійських, чудотворця (19 грудня);

7) Непорочне Зачаття Пресвятої Богородиці святою Анною (22 грудня);

8) Собор Пресвятої Богородиці (8 січня);

9) Святого апостола архидия-

кона і першомученика Стефана (9 січня);

10) Обрізання Господа нашого Ісуса Христа і свято св. Василя Великого, архієпископа Кесарії Кападокійської (14 січня).

Саме в ці дні, згідно з законодавством УГКЦ, вірні цієї Церкви мають обов'язок відвідувати храми: щонеділі та у 12 найбільших свят Церковного року. Якщо вдатись до нехитрих підрахунків – 64 рази (52 неділі+12 свят) на рік. Не так вже й багато...

Ще в десять свят Церква «заохочує» вірних до участі в Літургії. Тобто якщо в ці дні ви відвідуєте храм і утримуєтесь від важкої фізичної праці, то можете вважати себе законодавчо «чистими».

Безумовно, ми повинні дотримуватись церковного законодавства, адже воно допомагає підтримувати у Церкві, як інституції, лад. Воно є дуже важливим, і ми не маємо підстав його не виконувати. Але є й інший бік медалі... Якщо ми порушуємо державне законодавство, то є відповідні служби, обов'язком яких є в разі порушення закону певними особами – затримати їх і притягти до відповідальності (в залежності від злочину чи правопорушення – або адміністративної, або дисциплінарної, або й кримінальної). В Церкві ж нема ні міліції, ні СБ, ні прокуратури, ні пенітенціарної служби... Хоча за порушення церковного законодавства і передбачені церковні кари, але якщо винуватець відмовиться їх виконувати, то ніхто його не може до цього змусити. Так і з законодавством стосовно відвідування богослужінь...

Нехай кожен, хто вважає себе греко-католиком, пере-

гляне подані вище дні і, поклавши руку на серце, скаже, чи у всі ці дні був у храмі? Зрештою, хтось скаже фразу, яка зараз дуже модна: це все придумали попиксьондзи, щоби збивати з людей гроші. Бо ж на кожній Літургії тацю пускають. А помолитись я можу і вдома...

Є ще один, як на мене, найголовніший аспект цього питання. Кожен із нас має батьків. Кожен із нас їх любить. Так от – якщо ми справді щиро любимо своїх батьків, то чи прийде нам до голови питати в когось, скільки разів на рік ми повинні ходити до них в гості? Абсурд, чи не так? А чи спаде комусь на думку казати: я не відвідую своїх батьків, бо там треба бути дуже довго, бо я не маю в цьому потреби, бо я люблю їх у душі, бо я можу з ними і по телефону поговорити, бо, бо... Абсурд? Безумовно. Бо якщо ми справді любимо батьків, то ми шукатимемо кожної нагоди, аби їх відвідати. Так само і з храмом. Відмовок є сотні (не хочеться їх перераховувати), але остаточним є ключове питання: любимо ми Бога чи ні? Якщо любимо, то нам не потрібні жодні «зобов'язуючі» закони, аби прийти на Літургію і безпосередньо зустрітись із ним у Пресвятій Євхаристії. Молитися вдома – це говорити з батьками по телефону. А бути на Літургії в храмі – це відвідувати Батька.

Бажаю всім нам знайти відповіді на важкі питання. І для цього не обов'язково перелопатити тонни літератури. Відповідь – у серці!

Володимир МАМЧИН,  
сайт  
«Духовна велич Львова»



# Невинна розвага?

**Інтерв'ю з екзорцистом отцем Даріушом Галянтом, ОМІ, який на кілька днів завітав до України. Користуючись нагодою, ми розпитали священика про особливості його служіння та методи, які використовує злий у наші часи.**

## «Непрощення – це гачок, за який часто чіпляється диявол» – екзорцист о. Даріуш Галянт ОМІ

(Продовження, початок у «Меті» № 7/116 за вересень 2015 р.)

– Багато говорять про вплив злого у сфері медицини. Отче, що Ви скажете на це?

– Є таке поняття як «окультна медицина». Зцілення за її допомогою відбуваються без жодного медичного підґрунтя, через покладання рук, дотики. Звичайно ж, це можна пояснити тим, що людина отримала від Бога якийсь дар. Але зазвичай це не є люди, які мають дуже близький контакт із Богом.

– Навпевно, говорите це з власного досвіду?

– У мене є така подруга, яка стверджує що вона – ясновидиця. Я її не бачив 25 років, це моя шкільна подруга. Минулого року вона мене відвідала і одразу ж при розмові сказала, що вона дуже щаслива, бо допомагає людям, зцілює їх. Бог нібито дав їй дар зцілювати дотиком. Я думав, що вона щодня приймає Причастя, ходить до храму. Але вона сказала, що взагалі давно вже не була у храмі, не приймає Причастя. Але дар у неї – від Бога.

Знаємо приклад отця Піо, який молився, накладав руки, і деякі люди отримували зцілення від Бога. Але це відбувалось через його молитву. Отець Піо ніколи не казав, що це він зцілює людей, має енергію зцілення.

– Це реальні зцілення?

– Злий дух може робити такі оманливі короткотривалі зцілення. Сьогодні зцілює тобі шлунок, а за тиждень матимеш проблеми з чимось іншим і будеш невиліковно хворим. Або ж захворіє твоє дитя, і, таким чином, злий дух заганає людину у почуття провини і міцний зв'язок із ним.

Кілька років тому хтось порахував, що у Польщі є 40.000 офіційно зареєстрованих кабінетів «зцілення». Якби щодня в кожен кабінет прийшло 10 осіб, то за один день зцілились би 400.000 людей. Тоді за 2-3 роки всі поляки мали б бути здорові. Але так не стається. Всі, хто проходить через кабінети «зцілення», біоенерготерапії тощо, потім «приземлюються» або у психологів, або в екзорцистів. І їм стає щоразу гірше... не краще... Дуже багато людей після такого «лікування» приходять до мене у глибокій депресії, зі щоразу глибшими хворобами.

– Що Ви думаєте з приводу гомеопатії?

– Скажу коротко. На цю тему є багато дискусій. Це тема, про яку Церква остаточно авторитетно не висловилась. Я не маю медичної освіти, але я консультувався з лікарями, які мені говорять так: «Скажи мені, що там має лікувати? Там немає жодної лікуючої активної субстанції. Те, що має лікувати, є там у настільки мікроскопічній кількості, що не може лікувати». Тому запитання: що лікує? Зважаючи на те, що біля початків гомеопатії стояв німецький лікар Самюель Ганеман, який був окультистом, то виникає питання, про що тут ідеться і кому це все має допомагати.

– А якщо говорити про комп'ютерні ігри, інтернет?

– Не всі комп'ютерні ігри – погані. Але є цілий список тих, які є сатаністичними. Вони вводять молоду людину в віртуальну, злу реальність, де гравець провокується до агресії, набирає

Продовження у колонці на стор. 13

Яке ставлення сучасних людей до гороскопів? Зупинимося на загальних спостереженнях, не заглиблюючись у результати психологічних та суспільних досліджень. Для багатьох людей це розвага, що допомагає коротати час, для інших – азартна гра, в якій несерйозний на вигляд тон пробуджує серйозні сумніви: щось у цьому є... Але ми недооцінюємо зростаючої кількості людей, що належать до третьої групи – тих, хто повсякденно живе під диктовку астрології.

Наведемо приклад з Франції. Найпопулярніші тутешні радіостанції починають програми з інформаційної передачі з прогнозом погоди та свіжими гороскопами. Звернімо увагу на цю схему: спершу – факти, які насправді були, потім – прогноз погоди, який швидше за все збудеться, а потім – гороскоп, який теж здається правдоподібним, або, принаймні, гідним уваги. І це не випадково. Такий ритм повторюється день-у-день протягом усього робочого тижня. Гороскоп став елементом буденного життя. Все більша кількість журналів друкує гороскопи разом з рекламою їх авторів.

Варто було б замислитися над силою впливу цієї програми на життя мільйонів людей, які повертаються після роботи додому, переживши там стреси, напругу у взаєминах з людьми, несправедливість... Удома вони намагаються сховатися від несприятливої реальності життя з допомогою відповідних засобів, створених саме для цієї мети: телевізійних програм, телефонів довіри, нічних розваг і гулянок... Звичайно, не слід перебільшувати – це стосується лише частини суспільства. Тим не менш, астрологія, діючи через засоби масової інформації, справді притягує все більше людей. Астрологи прекрасно знають потреби своїх клієнтів, їх бажання знати майбутнє, уникати невдалих рішень, небажаних зустрічей і знайомств. Знають їх ставлення до життя, до грошей, до сексу. Від одних речей вони застерігають, до інших спонукають, заохочують.

Гороскоп пропонує «позитивну програму життя» для тих, у кого немає своєї програми. Тому астрологи не можуть впливати на принципових, переконаних у своєму покликанні і сильних вірою людей, що живуть молитвою і таїнствами. Гороскопи успішно впливають на тих, хто занедбав чи відкинув живий зв'язок з Богом і євангельські засади життя. Їх жертвою стає і чимало таких, що прийняли хрищення, але не живуть даром своєї віри. У газеті «Il est vivant» описано такий приклад.



Молода жінка, яка отримала християнське виховання, але бажає зберегти в житті незалежність від релігії, звернулася до відомого астролога, щоб той склав їй особистий гороскоп і просвітив на тему подальшого життя. Астролог запитав, якого дня і години вона народилася, потім намалював на папері якісь знаки, подумав трохи й оголосив, що вся її доля вже давно накреслена. Потім почав перераховувати і повідомляти їй детально про її хвороби, зустрічі, подорожі, радісні й сумні події, починаючи з самого дитинства і до теперішнього часу, тобто до 24 років. Після цього він в таких же подробностях почав пророкувати подальші події, і коли дійшов до 30-го року життя, вона насилу вимовила: «Досить, досить...» До цього моменту вона вірила, що її майбутнє – в руках Бога, який веде людину в Своїй любові по життю. Але тепер вона почала сумніватися, чи не підпорядковане її життя мертвим зіркам разом з їхніми бездушними законами, в яких немає ніякої любові? Стривожена, вона розплакалася, відчуваючи, що не в силах буде перенести дещо з передбачених подій. Вона відчувала себе розбитою, скутою пророцтвами, навіть вселилася впевненість, що Бог не зможе змінити її життя. Вважаючи, що Бог покинув її, вона перестала вірити в Його Вітцтво. Зламана стражданнями, вона переживала спалахи ненависті, почали з'являтися думки про самогубство. Зрештою вона таки вирішила покінчити з собою.

Та одного вечора її рідна сестра, стурбована станом близької людини, витягла молоді жінку на молитовну вечірку. Однак, бачачи навколо себе радісних і щасливих людей, вона чомусь не мала ні найменшого бажання молитися. Їй здавалося, що всі навколо – дурні, не розуміють, яка гірка насправді правда життя. Це почуття посилювалося в момент, коли решта почали прославляти Бога і дякувати Йому за до-

броту. І раптом одна жінка вголосила: серед нас, мовляв, є люди, пов'язані злими силами через окультні практики, астрологію, магію і гіпноз. Ці люди закриті для духовного життя і перебувають під впливом сил, що ведуть до знищення і смерті. Потім вона прочитала уривок з книги Второзаконня (18, 10-11). Ці слова глибоко зворушили молоду жінку.

Після закінчення молитви вона підійшла до тої, яка про це говорила. Та пояснила їй, у чому полягає сутність скоєного гріха, оскільки знання і сила людини, яка складала її особистий гороскоп, походять не від Бога, а від сатани. А сатана, що знає наше минуле, не має поняття про майбутнє і про Божі наміри. Однак, володіючи великим інтелектом, він вигадує майбутні події так, щоб вони здавалися правдоподібними. Одночасно цією брехнею він забирає у людини волю, внаслідок чого напроороковане справді відбувається.

Молодій жінці запропонували, щоб вона вимовила слова віри в те, що Ісус може звільнити її. І коли група молилася за неї, вона справді пережила звільнення і внутрішнє зцілення. Завдяки силі Христа вона в той же момент відчула свободу і радість Божого дитини. А в реальному житті, починаючи з цього моменту, передбачення астролога перестали збуватися.

Бажаючи дізнатися про майбутнє, ми ризикуємо втягнутися в махінації «батька брехні», дозволяючи йому втрутитися в плани Бога. Такі бажання ризиковані, оскільки помилкові пізнання вводять нас в оману і поневолюють, приводячи до недовіри до Бога. І навпаки – не знаючи майбутнього, ми зростаємо духовно в нашій довірі до люблячого Бога. Якщо Він провадить нас через життя, а ми з довірою дозволяємо Йому вести нас, то нічого поганого не може з нами статися. «Я, Я – Господь: нема Спасителя, крім Мене! Я оповів, спас, оголосив, а не чужий бог між



вами» (Іс. 43, 11-12). Він застерігає нас перед наслідками довіри ворожим силам: «Бо божки (ідоли) говорять пусте, і віщуни бачать лжу, і розказують сни неправдиві, потішають марнотою» (Зах. 10, 2). Божа мудрість радить не довіряти пророцтвам, не читати гороскопів, не задавати запитань «прутикам» і «маятникам»...

Астрологія протиставляє правді про винятковість кожної людини, обдарованої безсмертною душею і покликаної до вічної єдності з Богом. Це покликання ми реалізуємо, йдучи неповторною дорогою життя, яку відкриває перед кожним Провидіння. Кожен з нас з'явився у світі згідно з задумом Творця і Його вічної любові. Одночасно ми отримали дар свободи, що робить нас здатними добровільно відгукуватися на Божі пропозиції і брати участь у Його щасті. Піддаючись на Божий заклик, ми беремо участь у тайні віль-

ної співпраці з Ним, у розвитку нашої любові до Нього, яка надає сенс нашому життю. Розриваючи взаємини з Ним, ми потрапляємо в найбільшу біду, яка може з нами статися. Це все одно, що відрізати собі доступ до джерела. І саме до такої трагедії призводить астрологія. Вона змушує зірвати зв'язок з Богом і жити всупереч своєму покликанню, провалюючись все глибше в безодню нісенітничі. Дослівно, вона руйнує життя людини і занурює її у вічне страждання, знищує людську особистість. Хіба пекло може виглядати інакше?

Ставлення християн до гороскопів часто пов'язане зі згубною самовпевненістю: так, я читаю; але ж я знаю, що це дурниці... І тут вони потрапляють у пастку саме так, як і передбачено винахідником брехні: пам'ять мимовільно зареєструє зміст гороскопа у підсвідомості, звідки він і буде отруювати

глибинне людське «я».

У житті людини трапляються події, що викликають душевний біль, але про які згодом вона забуває. Вони стають недоступні для свідомості, але можуть дуже негативно впливати на наше життя навіть через багато років, заважаючи нам нормально розвиватися і правильно чинити в різних життєвих ситуаціях. Лише Ісус може вилікувати нас від ран минулого й повернути свободу, щоб ми могли звернутися до Нього одного – єдиного нашого майбутнього. «Брати, я поставив собі за правило не думати про те, що залишилося позаду, а прагнути щосили до того, що попереду, щоб домогтися нагороди, яку Бог покликав мене отримати через Ісуса Христа» (Флп. 3, 13-14).

о. Андрій ТРОЯНОВСЬКИЙ SChr

## Чого не передбачить гороскоп?



Останнім часом все частіше молоді люди, представляючись, додають, до якого знаку Зодіаку вони належать. Дехто при цьому впевнений, що такі відомості допомагають знайти друзів, партнерів, підказують, кого необхідно уникати.

Майже в кожній газеті можна прочитати, що очікує на цьому тижні Козерогів, Водоліїв і всіх інших. Майже кожен це читає, хоча більшість і не вірить у ці передбачення. Чому? Тому що розпливчасті, неясно сформульовані пропозиції дозволяють кожному прочитати те, що він хотів би, щоб сталося. А якби якийсь, скажімо, Овен прочитав свій гороскоп у різних газетах, то більшість пророкувань значно відрізнялися б одне від одного.

Але не в цьому полягає зло астрології. Зрештою, нікому не можна заборонити читати солодку брехню і мріяти про якісь далекі дороги і блакитнооких незнайомих. Захоплення гороскопами може стати пасткою для віруючих.

Справа в тому, що астрологія – це релігія, а придумали її ще древні жителі Вавилону. За їхніми поняттями, світом управляли всілякі язичницькі божества, тому кожна людина повинна була подбати про свого «особистого» бога. Щоб полегшити собі вибір такого «опікуна», вони поділили рік на дванадцять періодів, кожен з яких приписали окремому язичницькому богові. Тепер все стало на свої місця: як тільки людина народжувалася, відразу було ясно, який божок зумовлюватиме

її характер, долю, здібності і т.д. І, що б ми не говорили про цю «науку», якими б розумними і складними комп'ютерними програмами вона не користувалася нині, її сутність залишається незмінною: кожен, який вважає себе Скорпіоном, Рибою і т.п., тим самим каже, що не він сам, і навіть не Бог, має право втручатися в його справи, а язичницький божок, під впливом якого він народився.

Тільки одного астрологія не змогла забезпечити: вона не в змозі передбачити, що чекає людини після смерті. Не може цього зробити, оскільки жоден «найвченіший» астролог ще не зміг повернутися через завіси смерті. Жоден придуманий чи вирізаний з дерева або каменю ідол не відчинив вуст і не розповів, як виглядатиме доля померлого.

Але Богу не байдужа доля людей і на землі, і після смерті. Тому Він послав Свого Сина, який переможцем пройшов через найганебнішу смерть на хресті і воскрес із мертвих. Його слова про майбутній суд – це не підсолоджені байки, не залякування, а застереження. До нього необхідно ставитися дуже серйозно, адже Бог не поставив нам у провину часи незнання нашого, але в сьогоднішні повелює всім людям повсюди покаятися. Бо Він визначив день, коли буде судити світ по справедливості, через Чоловіка, якого Він призначив, і всім дав поруку, воскресивши Його з мертвих (пор. Діян. 17, 30-31).

Мирослав РУЦЬКИЙ



(Продовження, початок на 12 стор.)

більше балів, якщо більше людей вб'є. А це у психіці людини пробуджує агресію. Часом, в реальності, людина поводиться так як у віртуальному світі. Це теж може відкривати на дію злого духа.

Інтернет сам по собі не є чимось поганим, або чимось злим. У віртуальному просторі є багато чого доброго. Але потрібно бути обережним. Є такі сторінки, де молодь може прочитати інструкцію, як вийти з тіла, пройти через стіну, ширяти над містом. Це – не від Бога.

– *Отче, що Ви можете сказати про східні бойові мистецтва? Здається, що є багато суперечливих думок з цього приводу.*

– Особливо небезпечними є бойові мистецтва, пов'язані з якимось медитаціями, бо вони «відкривають» людину. Це є небезпечним. Цей «майстер церемоній» говорить: прошу зараз духовно відкритись. Але для кого? Духовно, то я це можу зробити щодо Бога. Але якщо не говориться про Бога, то про кого йдеться?

Людина має свободну волю, і якщо зі своєї свободної волі вона духовно відкривається, то злий використовує це духовне відкриття. Бо моя свободна воля є для нього брамою, яку він не може відкрити. Якщо я йому скажу «ні», то він мене не змусить. Але якщо я даю згоду, то вхід відкрито.

– *Якісь історії маєте на думці?*

– Коли я раніше працював в одній з обласних парафій, мій вікарій, отець Кароль, захотів піти на тай-чі. Я тоді ще мало знав щодо бойових мистецтв, тож дозволив йому. Отець Кароль розповідає: «Вдягнулися відповідно. Майстер церемоній показав якихось пару фігур у боротьбі, трохи було тренування. А потім мала бути медитація». Отець Кароль не сказав, що він священик. Він присів, як і всі, і почав подумки молитися вервицю. Тільки подумки. За мить той майстер взяв отця Кароля за комір і вигнав. Питання: чим ця молитва подумки перешкождала майстру, що він його вигнав? Яка медитація за усім цим стоїть? Кому перешкоджає молитва на вервиці?

Я також мав справу з дівчиною 17-18 років, яка на певному рівні була майстром карате. У її кімнаті було десь зо 20 кубків та медалей. Водночас вона була одержима дияволом. Коли ми починали молитву, то вона мала настільки потужну агресію, що тримали її 2-3 особи. Вона так поводитись, ніби займалась карате. Однак ця агресія була скерована на неї. Вона могла собі розбити голову об обігрівач тощо. Злий дух її дуже мучив, викручував тіло. Це діялось доти, доки вона зі своєї кімнати не викинула всі кубки та медалі. Замість цього всього поставила фігуру Матері Божої. Тема кімнати закрилась. Тобто те, що було пов'язане з цим бойовим мистецтвом, дуже перешкождало.

– *Зараз все більш популярною стає йога. Чи є серед Ваших відвідувачів жертви йоги?*

– Деякі пані говорять: але ми лише тренуємось, ми не медитуємо. Є такий отець Жак Верлен, французький монах, який у минулому був досвідченим йогом і знає її від А до Я. Він сьогодні говорить про його так: «Йога – це не гімнастика, це – філософія. І в цю філософію можна також увійти через тренування». Рано чи пізно злий дух, – а тут як раз цей дух називається кундаліні, – чіпляється до людини рано чи пізно. Так що йога є темою дуже небезпечною. Вона показує, як сильно диявол відтягує людину від Бога. Знаю осіб, які практикують його і потім потихеньку – і це видно – відходять від Бога.

(Далі у наступному числі «Мети».)

Розмовляла Аліна ПЕТРАУСКАЙТЕ,  
«Католицький Медіа-центр»



Відповідає Радіо Ватикан

## ВАЖКІ ПИТАННЯ

**ПИТАННЯ:** Навіщо збираються Синоди Єпископів і яка їхня історія?

**ВІДПОВІДЬ:** Синод Єпископів є постійним органом, заснованим блаженним Папою Павлом VI 15 вересня 1965 у відповідь на побажання Отців II Ватиканського собору, з метою підтримувати справжній дух Собору.

Слово «Синод» («збори») походить з грецької мови, і його первісне значення – «спільний шлях». Це відображає саму суть Синоду як інструменту єпископської колеґіальності, як говорив святий Іван Павло II.

Синод – це простір зустрічі єпископів один з одним, зі Святішим Отцем і навколо нього, місце для обміну досвідом та інформацією для спільного пошуку універсальних пастирських рішень. Таким чином, Синоду можна дати наступне визначення: це асамблея представників католицького єпископату, завдання яких – допомогти Папі порадами в управлінні Вселенської Церкви.

Вже в період підготовки до II Ватиканського собору визріла ідея єпископського органу, який би надавав допомогу Папі. У 1959 році нунцій Сільвіо Одді запропонував створити «консультативний орган». «Звідусіль чується скарги, – сказав він, – на те, що у Церкви, крім Конґреґацій, немає постійного консультативного органу, свого роду «малого собору», який би включав представників усієї Церкви, збираючись періодично, нехай навіть тільки раз на рік, для обговорення найгостріших проблем і для того, щоб запропонувати нові напрямки в церковній «політиці». Одним словом, орган, який би поширювався на всю Церкву, подібно до того, як єпископські конференції збирають всю ієрархію або її частину в межах однієї країни чи (...) охоплюють своєю діяльністю простір всього континенту».

Архієпископ Утрехта кардинал Альфрінк в тому ж 1959 писав: «Собор ясно проголошує, що управління Вселенською Церквою – це право Колеґії єпископів, на чолі яких стоїть Верховний понтифік. Звідси випливає, що турбота про добре здоров'я Вселенської Церкви – це, з одного боку, справа кожного окремого єпископа, а з іншого – всі єпископи можуть брати участь в управлінні універсальною Церквою. Це можна здійснити не тільки скликанням Вселенського собору, а й установою нових органів. Можливо, постійні поради досвідчених єпископів, обраних з усієї Церкви, могли б узяти на себе законодавчу функцію в єднанні зі Святішим Отцем і кардиналами Курії, а римські Конґреґації зберегли б тільки консультативні та виконавчі повноваження».

Однак саме Павло VI надав імпульс цим ідеям. У 1963 році він неодноразово повертався у своїх висловлюваннях до ідеї співпраці єпископату з Наступником святого Петра та спільної відповідальності за управління Вселенською Церквою. У вересні 1965 року, наприкінці промови на відкритті останнього етапу Другого Ватиканського собору, блаженний Павло VI провістив Синод Єпископів, пояснивши, що він буде складатися «з прелатів, призначених в основному Єпископськими Конференціями з нашого схвалення». Цей Синод буде скликатися Папою «відповідно до потреб Церкви» і коли Папа вважатиме це необхідним. «Така співпраця єпископату, – сказав Павло VI, – буде вкрай корисною для Апостольського Престолу і для всієї Церкви, і особливо для повсякденної роботи Римської Курії».

15 вересня 1965, на початку 128-ї загальної сесії Собору, його генеральний секретар монс. Перікл Фелічі оголосив про вихід *Motu proprio* «*Apostolica sollicitudo*», яким був офіційно заснований Синод Єпископів.

**ПИТАННЯ:** У катехизмі серед чеснот для душі є така: «терпляче переносити образи». Чи повинен християнин завжди терпіти і не реагувати? Що говорить Учителство Церкви на цю тему?

**ВІДПОВІДЬ:** Терпіння, як вчить святий Августин, – це «готовність переносити тягарі зі спокійною душею», тобто не бентежачись і не впадаючи в смуток. Терпіння «не дозволяє залишати в збентеженні душі ті речі, завдяки яким

(Далі – на 15 стор.)

# Як поводитися у храмі

Обрядові питання

Знайти відповідь на запитання такого змісту допоможе доктор богословії п. Тарас ШМАНЬКО, автор книжки «Як поводитися у храмі». Сьогодні продовжуємо її публікацію. (Початок у газеті «Мета» № 95/6 за червень 2013 р.)

## СМЕРТЬ ХРИСТΙΑНИНА І ПОХОРОН ПОМЕРЛИХ. ПРИ ВМИРАЮЧИХ

Кожен із нас прежив чи колись преживе сумну подію розлучення з нашими рідними чи друзями, життя яких добігло кінця. Християни виявляють пошану і належне піклування щодо тих, хто відходить до вічності. Пережити останні хвилини гідно та спокійно допомагає молитва близьких, які зобов'язані подбати, щоб особа, яка відходить, вчасно отримала святі таїнства, приготувавшись таким чином до зустрічі з Господом.

### • Що таке Чин на відхід душі?

Трапляється, що хвора людина помирає досить довго, і якщо при цьому присутній священник, то служать Чин на відхід душі, молячись за полегшення страждань умираючого, Боже милосердя для нього і прощення усіх гріхів.

### • Для чого дзвонять у церковний дзвін, коли хтось помер?

Усопший був членом певної церковної громади, чиймось родичем, знайомим, тому дзвоном повідомляють усіх про те, що хтось із церковної спільноти завершив свій земний шлях і потребує нашої усильної молитви, стаючи перед Небесним Отцем. Чуючи дзвін за померлим, християни пригадують свій обов'язок «померлого похоронити» та молитися за його упокій.

### ПОХОВАННЯ ПОМЕРЛОГО

Поховання померлих – це вчинок милосердя для тіла наших ближніх. Пошана до тіл померлих походить з надії на воскресення. В нашій церковній традиції померлих називають «усопшими», тобто тими, що заснули до другого приходу Спасителя. Вшановуємо тіла померлих ще й тому, що за життя тіло християнина є «храмом Святого Духа», про що написано в Біблії (див. 1 Кор. 6,19).

### • Як вшановувати тіло померлого християнина?

Тіло християнина вшановуємо належним приготуванням до похорону, яке існує в нашій традиції, молитвами над ним і відправою чину християнського похорону, який супроводжує померлого в останню дорогу.

### • Як підготувати тіло померлого християнина до поховання?

Традиційно померлому закривають очі – це символізує для християн, що померлий закрив свої очі для усіх земних справ. Тіло усопшого після смерті омивають і одягають у чистий одяг.

Омивання й одягання усопших, відоме ще з апостольських часів, означає приготування померлого до гідної зустрічі з Господом. Тіло померлого (зі складеними навхрест руками на грудях), покладене на столі, покривають білим саваном, а де є звичай – поверх кладуть спеціальний церковний «покрив», призначений для покриття усопших. Обабіч тіла ставлять свічки зі свічками. Існують різноманітні місцеві звичаї, які стосуються приготування тіла померлих до поховання; їх можна дотримуватися, якщо

смерти, немає потреби таким чином переконуватися, чи людина справді померла. Отак час перед похованням є часом прощення з померлим і часом молитви близьких людей та усієї церковної громади за його упокій.

### • Як організувати християнський похорон?

Щоб похоронити померлого християнина, треба звернутися до пароха тієї парафії, до якої належав усопший. При собі треба мати медичне засвідчення факту смерті або надати його згодом, бо без нього

священники не можуть хоронити померлих. Необхідно пам'ятати, що окремі особи можуть бути позбавлені християнського похорону, тому священник мусить знати деякі обставини життя і смерті померлого. Якщо немає перешкод для християнського поховання, то домовляємося з парохом про час і місце поминальних відправ (парастасу)

та сам похорон. При парафіяльному храмі, зазвичай, можна позичити підсвічники для свічок, які ставлять коло померлого, та придбати свічки.

### • Чи дотримання усіх похоронних звичаїв впливає на подальшу долю померлого?

На долю померлого впливає те, як він попрощався з туземним життям, тобто чи примирився з Богом, відходячи у вічність. Тому найважливішим обов'язком близьких померлого є вчасно забезпечити йому можливість останньої сповіді та причастя. По смерті тільки молитва за наших близьких може їм допомогти, а дотримуючись різних похоронних звичаїв, лише вшановуємо тіло померлого і пам'ять про особу, що відійшла. Народні погребальні звичаї часто мають поганське походження, тому християни не можуть зважати на різні повір'я і забобони, які пов'язані зі спорядженням тіла померлого чи його похованням. Ані спосіб похорону, ані одяг чи речі, покладені до труни, не мають жодного впливу на подальшу долю усопших.

### • Чому усопших не хоронять відразу по смерті?

Традиційно прийнято хоронити померлих у третій день після смерті. Звичай не одразу хоронити усопших існував у багатьох народів навіть не християнських і служив для того, щоб можна було переконатися в тому, що людина справді померла. В місцевостях зі спекотним кліматом цього звичаю не дотримуються, і померлих хоронять якомога швидше. Тепер, коли церковне поховання не може відбутися без лікарського засвідчення

та сам похорон. При парафіяльному храмі, зазвичай, можна позичити підсвічники для свічок, які ставлять коло померлого, та придбати свічки.

### • Як відбувається чування коло померлого?

Від найдавніших часів існує звичай, окрім поминальних молін (парастасу), цілодобово чувати коло тіла померлого. Цей час проводимо гідно у молитвах і роздумах над нашим життям, пригадуючи наші стосунки з померлим, просячи прощення провин, якщо якимось чином скривдили його за життя. Надмірне побивання і голосіння над померлими чужі християнству, але й пусті розмови чи навіть частування не відповідають духові й повазі події, у якій беремо участь.

### • Для чого над померлим читають Псалтир, і хто це може робити?

У Церкві здавна існує благочестивий звичай читати Псалтир над тілом померлого. Це читання є молитвою до Господа за усопшого; воно втішає близьких померлого і звертає їх помисли до Бога як остаточного пристановища кожного християнина. Псалтир можна читати безперервно до поховання померлого, а також після поховання. Читати Псалтир над померлим може кожен благочестивий мирянин. Порядок читання над усопшими подано у Молитовному Псалтирі (Молитовний Псалтир, Львів 2002).

(Далі – у наступних числах газети «Мета»)





# Обережно, секти!

(Продовження, початок у «Меті» № 7/116 за вересень 2015 р.)



о. Орест-Дмитро ВІЛЬЧИНСЬКИЙ

## 6. Наскільки небезпечно бодай раз спробувати психотропний засіб на сектантському зібранні?

На думку більшості спеціалістів, навіть одноразове вживання психотропної речовини надзвичайно небезпечно і для фізичного, і для психічного здоров'я людини. Більшість психотропних засобів – це сильнодіючі речовини, які глибоко впливають на організм. Зокрема, на печінку, підшлункову залозу, нирки, залози внутрішньої секреції. Часто шкода, яку завдає організму одноразове вживання психотропних речовин, вимагає довготривалого медичного лікування. Окрім цього, психотропні речовини, впливаючи на мозок і центральну нервову систему людини, дуже часто призводять до психічних розладів, зокрема, тривалих депресій, ейфорій, емоційної гіперчутливості, а у важких випадках здатні спричинити шизофренію та паранюю. Зафіксовано факти виникнення епілепсії в абсолютно здоровій людині навіть після одноразового вживання психотропних засобів.

## 7. Що таке сектантський менталітет?

Сектантський менталітет – це спосіб світосприйняття і думання, який властивий членам сект. Для нього характерне тоталітарне мислення і цілковите несприйняття інакшодумання. Усе, що не відповідає уявленню сектанта про добро, він агресивно відкидає. Сектант вважає, що знає істину про життя, яка єдина і правильна. Він параноїдально сприймає усіх, хто не належить до секти, як потенційних ворогів. Сектант має потребу завжди проти когось чи чогось боротися. Членів власного угруповання, особливо провід, сприймає не критично як непогрішних і безгрішних, а будь-яку критику – як вияв ворожості й зазіхання на власну ідентичність.

На превеликий жаль, цей менталітет залишився нам у спадок від тоталітарного минулого України. Він чітко виявляється у політичному середовищі, і не лише в радикальному. Кожні президентські чи парламентські вибори дотепер суттєво активізували саме людей із сектантськими політичними переконаннями.

В Україні стикаємося з ним також і в традиційних конфесіях, у яких присутні крайньо радикальні групи, що ведуть війну всіх проти всіх навіть усередині власної конфесії. Часто ці групи виокремлюються в секти, але частково все ж залишаються всередині власних конфесій.

## 8. Що таке гуруїзм?

Гуруїзм – не якийсь особливий напрям у сектантстві. Це термін, який описує один із аспектів організації секти. У східних релігіях Гуру – це авторитетний вчитель, якого часто проголошують воплоченим –

аватаром якогось божества. Тому Гуру – не тільки вчитель, він навіть не посередник, він – саме божество. Кожне його слово вважають божественним одкровенням, йому потрібно підкорятися без найменшого спротиву. Це дуже добре підходить для опису авторитарних сектантських лідерів.

Тому гуруїзм у цьому значенні використовують на означення тоталітарного, харизматичного, непомильного сектантського лідера. Якщо в поведінці лідера групи помітні ознаки гуруїзму, то ви стикнулися саме з тоталітарно налаштованою групою – сектою, байдуже, релігійного чи нерелігійного характеру. Тобто гуруїзм – це одна з фундаментальних ознак секти.

Якщо поглянемо на реальність, у якій функціонують секти, то найперше, що впаде у вічі, це власне божественний або, принаймні, напівбожественний статус керівників секти. Лідера секти проголошують якщо не божеством, то щонайменше каналом божественного одкровення. Він не тільки той, хто звіщає божественну волю, – він сам є «зразком» для наслідування, живою іконою для своїх адептів. Тому дуже часто адепти секти наслідують свого лідера до найменших деталей, навіть тембр голосу намагаються підлаштувати під свого гуру.

## 9. Як розпізнати, що має справу із сектою? Можливо, це церковний рух, спільнота чи якась організація?

На превеликий жаль, сьогодні багато сектантських утворень любить вдавати, що вони – частина Церкви. Перебуваючи на стадії формування, така секта може збиратися на свої зустрічі навіть у храмі. Нині, наприклад, так чинить догналівська секта, відома також як «підгорецькі отці».

Тому вірянам потрібно бути обережними й пильними та добре роздумати, перш ніж приєднатися до якоїсь нової групи, навіть якщо вона діє у Церкві. Одним із перших індикаторів, який дає можливість встановити, йдеться про секту чи про церковний рух, є ставлення членів такої групи до церковної ієрархії і до людей, які не належать до цієї групи. Якщо лунає постійна критика на адресу законного проводу Церкви, якщо зверхню ставляться до людей, які не належать до групи, якщо лідер групи претендує на непомильність і богообраність та ставить свій авторитет вище від авторитету Церкви, очевидно, що в такому разі йдеться про секту, яка звилася собі гніздечко під крилом Церкви, або про церковний рух чи організацію, котрі перетворюються на секту.

Іншим моментом, який дає змогу з'ясувати, чи маємо справу із сектою, чи з церковним рухом – це їхнє віровчення, молитовна практика, моральні принципи. Якщо у цьому є серйозні відхилення від вчення та практики Католицької Церкви, то ви стовідсотково маєте справу із сектою.

Щоб чітко розрізнати, чи вчення та практика якоїсь групи відповідають вченню та практиці Церкви, треба насамперед само-

му знати свою Церкву. Дякувати Богу, маємо український переклад «Катехизму Католицької Церкви», який зобов'язує усіх, без винятку, католиків; маємо і Катехизм УГКЦ «Христос – наша Пасха», і переклади Святого Письма, а також інші церковні документи. Усе це дає нам змогу самостійно пізнавати свою віру, щоб залишатися в межах православності Католицької Церкви.

Якщо у вас виникли підозри стосовно того, що якась група є сектою, то краще порадитися зі своїм парохом, аніж намагатися з'ясувати це самотужки.

## 10. Як виникає секта?

Переважно секти виникають спонтанно. Хоча були випадки, коли їх створювали державні органи, щоб завдати шкоди конкретному віросповіданню, або ж спецслужба якоїсь держави, щоб досягти власних політичних цілей в іншій державі. Випадок «державного» творення секти можемо спостерігати в Китаї, де комуністична влада щороку створює декілька підконтрольних собі «християнських» сект, щоб послабити вплив Католицької Церкви та давніх протестантських деномінацій. Класичним прикладом «сектантської» спецоперації спецслужб інших країн в Україні може слугувати секта догналівців, яку, вочевидь, створили спецслужби РФ задля отримання надійного інструменту свого впливу в Галичині.

Переважно секти створюють доволі харизматичні особи, здатні повести людей за собою. Їхні засновники зазвичай вирізняються психічною невірноваженістю, неабиякою волею і сильним переконанням, що саме їх Бог вибрав для якоїсь важливої місії та що саме через них Він звіщає людям Свою волю. Часто засновники сект мають якісь таємні об'явлення або видіння, хоча переважно йдеться про одне та друге. Джерело цих видінь – і розбалансована психіка, і сам батько брехні (диявол). Засновники сект позиціонують себе як відновлювачів забутих істин чи оновлювачів правдивого християнства або іншого віровизнання.

Часто самі засновники є активними місіонерами, місію яких згодом переймають нові члени секти. У переважній більшості випадків сам засновник секти й місіонери твердо переконані у власній правоті, що і дає їм можливість переконувати інших.

Цікаво, що більшість сект лише з часом розробляє якісь свої методи вербування нових членів і приходять до цих методик шляхом спроб і помилок. Нині розвиток психології, соціології та культурної антропології усе більше розкриває нам феномен людської самосвідомості, тому знання у царині цих наукових дисциплін сектанти активно використовують, щоб створити якісні та дієві методи маніпуляції людською свідомістю, щоб «зцементувати» кількість членів секти та забезпечити її кількісне зростання.

(Далі – у наступних числах газети «Мета»)

Відповідає Радіо Ватикан

(Закінчення, початок – на 14 стор.)

ми досягаємо ще більших благ».

Багато хто задає собі справедливе питання: чи завжди потрібно терпіти зло? Тут потрібно провести відмінність між схильністю душі і необхідністю звернення справедливості, яке, як говорив блаженний Павло VI, є мінімальною формою любові. У зв'язку з цим можна також згадати енцикліку Пія XI «Divini Redemptoris» (проти комуністичного атеїзму): «Ніколи милосердя не стане милосердям справжнім, якщо воно не буде приймати до постійної уваги справедливості (...). Працівник не повинен отримувати у вигляді милостині те, що належить йому по справедливості. І нехай ніхто не намагається необтяжливими жертвами на благодійність позбутися більших обов'язків, що пропонуються обов'язком справедливості» (49).

Папа Пій XII на цю ж тему писав: «Щоб бути справжнім і достовірним, милосердя повинно завжди мати на увазі справедливості, яку слід відновлювати, не задовольняючись покриванням безладів і недоліків, викликаних нерівноправністю» (Лист до президента Соціального тижня у Франції, 1952).

Поки зло є і його неможливо винищити, необхідно нести його тягарі, за прикладом нашого Господа. Але оскільки зло суперечить волі Бога, то на людині завжди лежить обов'язок робити все можливе, щоб це зло викоринити. Так, святий Тома Аквінський писав у «Сумі теології», що, здійснюючи втечу з в'язниці, в'язень невинний, якщо він був засуджений несправедливо. «Людину називають терплячою, – пояснює святий Тома, – не тому, що вона не втікає, але тому, що вона з честю переносить тягарі, не вболіваючи надмірно». І додає, посилаючись на св. Івана Золотоустого, що реакція на зло сумісна з терпінням: «Переносити з надмірним терпінням образи, нанесені Богу, – це блюзнірство».

«Коли ж буває пристойний час для гніву? – запитує св. Іван Золотоустий в «Тлумаченні на святого Матея». – Тоді, коли ми не за себе самих відповідаємо, але щоб приборкувати зухвалих, і звертаємо на прямий шлях безтурботних. А коли гнів недоречний? Тоді, коли гніваємось, щоб помститися за самих себе, що забороняє і апостол Павло, кажучи: «Не мститься самі, улюблені, але дайте місце гніву Божому» (Рм.12,19); коли сваримося через гроші, чого теж апостол не дозволяє, кажучи: «Чи не краще вам залишатися скривдженими? Чи не краще вам терпіти нестатки?» (1 Кор. 6,7). Як цей останній гнів зайвий, так перший потрібний і корисний. Але багато вчиняють навпаки. Вони приходять в лють, коли ображають їх самих, але залишаються холодні і малодушні, коли бачать, як піддається образі інший. Те й інше противиться законам євангельським».

Тут святий Іван Золотоустий говорить про недоречність гніву у відповідь на особисту образу і несправедливість. Але це не означає, що християнин в принципі не має права відстоювати свої права, тим більше, коли вони стосуються загального блага.

Обов'язок переносити несправедливість, – пише святий Тома Аквінський, – потрібно розглядати як схильність душі, як каже святий Августин, пояснюючи припис Господа: «Хто ударить тебе по щоці, підстав і другу», – тобто в тому сенсі, що потрібно бути до цього готовими, якщо це буде необхідно. Але ніхто не зобов'язаний завжди чинити саме так, оскільки навіть Господь так не поступав. Отримавши ляпас, як розповідає святий Іван, Він сказав: «Чого ти б'єш мене?» Тому і щодо образливих слів діє той же критерій. Ми повинні бути готові терпіти образи, коли це необхідно. Але в певних випадках варто відкинути образи, і особливо з двох причин: заради блага того, хто ображає – тобто щоб приборкати зухвалість, щоб людина не насмілювалася повторювати подібні жести, як сказано в Притчах Соломонових: «Відповідь дурному за його глупотою, щоб він у власних очах не був мудрим» (26, 5); а також заради блага інших людей, яке зневажається нанесеними нам образами. «Слід приборкувати зухвалість образника, але з належною стриманістю, – уточнює святий Тома, – так, щоб віддати обов'язок милосердя, а не заради задоволення власних амбіцій. Згідно Притч: «Не відповідай дурному за його глупотою, щоб і сам ти не став схожий на нього».

Таким чином, завжди потрібно аналізувати обставини: іноді вони змушують реагувати, а в інших випадках – наприклад, коли зло неминуче, коли реагувати нерозсудливо або коли реакція буде неадекватною, – тоді слід «віддати тіла ваші в жертву живу, святу, приємну Богові», як сказано в Послання святого апостола Павла до Римлян (12,1).



## Історія людства, або чому наречена виходить заміж у білому

рід був найжиттєздатнішою людською організацією на цьому етапі. Життя однієї людини не мало для роду вирішального значення: головним було, чи виживе рід у цілому.

Древні люди боготворили здатність жінок приводити на світ дітей. Роль чоловіка в дітородності повністю в той час іще не осмислювалася. Вважалося, що дитина народжується за велінням таємничих сил або богів. Вважалося також, що в момент народження між загробним світом та світом живих з'являвся отвір, через який у світ приходила душа дитини. Тобто через народження жінка мовби мала певний зв'язок з потойбічними силами.

Для народження здорових дітей молодих жінок, в основному без їхньої згоди, видавали заміж в інший рід. А оскільки вона відходила з роду, то щоби її згодом не знайшли злі духи, вона для роду «вмирала». Потім вона «відроджувалася» і проходила обряд введення в рід свого чоловіка. В

давнину кольором жалоби та скорботи був білий, тому і вбрання нареченої було білого кольору. Звідси ж у безлічі країн є звичай співати на весіллях сумні пісні, оплакуючи «смерть» нареченої для роду. Тому наречена і бере прізвище чоловіка, а її дівоче прізвище вмирає. З тієї ж таки рації вона починає називати батьків чоловіка «матір'ю» і «батьком».

В етнографічній науці існує окремий напрямок, що вивчає обряди, які супроводжують зміну суспільного становища людини. Ці обряди так і називаються – «обряди родових переходів». Так, наприклад, відомий обряд посвячення в рицарі відбувається через удар мечем по плечу, тобто через закінчення старого життя і постання в новій якості. Також сюди можна віднести обряд хрещення дитини з наданням їй імені, а також такий обряд переходу, як монаший постриг. А ще в деяких культурах існують обряди посвячення юнака в чоловіка.



У наш час існує думка, що білий колір вінчального плаття втілює собою чистоту і молодість нареченої. Насправді ж – це всього лише романтичні вигадки.

Колись давним-давно людина не уявляв собі якоїсь іншої суспільної організації, окрім сім'ї та роду. Родові стосунки повністю визначали життя людини. Люди жили величезними сім'ями з великою кількістю дітей, тіток, дядьків, інших родичів. Це й складало ВЕЛИКУ СІМ'Ю або РІД. У древнього людства було лише одне завдання – вижити як вид. Людям як виду необхідно було зберегти свої гени, продовжитися в дітях. Тому

## Притча про головне питання

Того дня, як навмисне, кожен відвідувач запитував Учителя лише про одне, але найголовніше питання: «Що буде після смерті?» Учитель лиш посміхався, однак нічого не відповідав. Згодом учні спитали, чому він постійно ухилявся від відповіді.

– Ви помітили, що загробним життям цікавляться саме ті, хто не знає, що ро-

бити з цим життям? – відповів Учитель. І продовжив:

– Їм потрібне ще одне життя, яке б тривало вічно.

– Але все-таки – є життя після смерті, чи ні? – продовжував допитуватися один з учнів.

– Це залежить від того, чи є життя до смерті. Тут криється відповідь, – зауважив Учитель.



### Життя в біблейські часи

#### Хліб

Хліб – головна їжа – подавався до кожної трапези. Ісус навчав своїх послідовників молитися так: «Хліб наш насущний подай нам на кожний день» (Лк. 11, 3). Євреї не користувалися ножами, щоб різати хліб; шматки хліба вони відламували руками.

#### Молоко

Євреї пили овече, козяче і верблюже молоко. З молока готували сир і масло

(2 Цар. 17, 29). Готували також щось на зразок йогурту, бовтаючи молоко в шкіряному мішку (Бут. 18, 8). Подібним чином у наші дні такий напій виготовляють бедуїни.

#### Овочі

Євреї вирощували і вживали в їжу різні овочі. Вони тушкували боби, сочевицю, корнішони та огірки (Єз. 4, 9). Використовувалися також коренеплоди та пряні трави, якими приправляли тушковані овочі.

#### Фрукти та горіхи

Євреї споживали багато фруктів. Коли Мойсей послав розвідників для обстеження Землі Обітованої, вони принесли величезні грона винограду, щоб показати, наскільки багата була ця земля. Країна

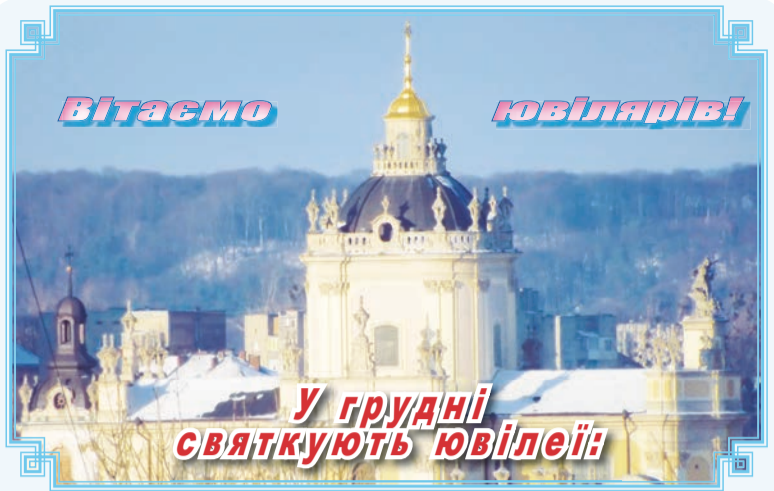
також рясніла гранатами, інжиром, фініками, оливками і фісташками (Єр. 24, 2; Бут. 43, 11; Втор. 8, 8).

#### Вино

Велика частина виноградного соку йшла на виготовлення вина. Вода часто була брудною, в ній кишіли бактерії, тому в воду додавали вино, щоб її дезинфікувати.

#### Мед

Мед євреї брали у диких бджіл (Суд. 14, 8-9). Його використовували в приготуванні солодких страв, адже цукру тоді не було. Інший вид солодоців виварювали з виноградного соку. Його кип'ятили, поки він не перетворювався на густий солодкий сироп. Таким сиропом намазували хліб.



Вітаємо

ювілярів!

**У грудні святкують ювілеї:**

- 25-річчя священства – о. Петро Салагуб (02.12)
- 25-річчя священства – о. Григорій Шопський (08.12)
- 25-річчя священства – о. Михайло Писко (08.12)
- 25-річчя священства – о. Богдан Язвінський (08.12)
- 20-річчя священства – о. Роман Хуртов (20.12)
- 10-річчя священства – о. Михайло Німак (04.12)
- 10-річчя священства – о. Михайло Нискогуз (11.12)
- 10-річчя священства – о. Ростислав Пендюк (11.12)
- 10-річчя священства – о. Ростислав Бубняк (18.12)

30-річчя уродин – о. Михайло Семчишин (15.12)

## Привітання

10 грудня виповнюється 75 років з дня народження Лауреата Шевченківської премії України ім. Т.Шевченка, Народного Артиста України, Почесного громадянина міста Львова

**Миколи Лукича Кацала.**

Микола Лукич Кацал – ініціатор, засновник, головний диригент та художній керівник хорової капели «Дударик». Створення капели є значним мистецьким та соціокультурним явищем, бо, крім високого художнього рівня, це відродження зруйнованої традиції професійного хлоп'ячого хорового співу, котрим споконвіку славилася Україна.

Микола Кацал – ініціатор створення у Львові Львівського християнського екуменічного братства (2000 р.), як прообразу духовної консолідації українського народу. Нагороджений багатьма церковними нагородами різних християнських конфесій.

**З роси та води на многая літа, маестро!**

*З повагою учасники*

*Львівського екуменічного християнського братства*

## ОТЦІ-ПУСТЕЛЬНИКИ СМІЮТЬСЯ

«Дурному шлях його здається простим...» (Припов. 12, 15)

Отець Серапіон, що не покидав своєї келії, дав хлопчикові, що якось зайшов до нього, монетку.

– Піди, подай милостиню першому ж бідному старцеві, якого зустрінеш.

Через якийсь час хлопчик повернувся.

– Я зробив, як ти сказав. Я дав монету одному дідусеві.

– А він справді був бідний?

– Ще б пак! Він був змушений продавати свої фініки та ласощі!

Подорожуючи до Смірни, отець Калікст збився з дороги. І ось, коли він брів у повній самоті, раптово зустрівся йому подорожній. Отець Калікст вельми цьому зрадів.

– Пробач мені, брате! – вигукнув він. – Чи знаєш ти дорогу до Смірни?

– Кожен осел її знає! – грубо відповів перехожий.

– Через те я тебе й запитую!

«На цьому я закінчу свого листа, – писав якось отець Даниїл одному братові, – бо ноги мої так замерзли, що я не можу більше тримати пера у руці».

Один старець дійшов на схилі літ такого висновку: «Ніщо так не дратує братів у монастирі, як бездіяльний настоятель. Але ніщо так не непокоїть їх, як настоятель, який готовий приймати рішення».



Свідоцтво про реєстрацію  
КВ 4266

При передруку матеріалів посилання на газету «МЕТА» обов'язкове!

Над випуском працювали:

головний редактор:

о. Іван ГАЛІМУРКА,

літературний редактор Святослав СМУК,

більше редактор і технічний редактор:

Вячеслав ЧИЖЕВСЬКИЙ.

Відгуки та пропозиції надсилати на адресу:

площа св. Юра, 5, м. Львів,

Україна, 79000,

тел. +38(032) 233-40-73;

e-mail: meta.ugcc@gmail.com

meta\_ugcc@ukr.net

http://www.meta-ugcc-lviv.com

Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати матеріали. За достовірність фактів відповідає автор.

Рекламні оголошення приймаються вчитаними і відредагованими рекламодавцем.

Матеріали не рецензуються і не повертаються. Редакція може не поділяти думку автора.

Друк: ПрАТ «Видавничий Дім «Високий Замок»

Тираж: 6000 примірників, Замовл. № \_\_\_\_\_